Strategija razvoja pametnog Grada Slunja za razdoblje do 2026. godine

Izradio:

Level project d.o.o.

Radnička cesta 80

10000 Zagreb

Sadržaj

Sadržaj 1

1. Uvod 2

1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima 3

2. Koncept Pametnog razvoja ruralnog područja 7

3. Strategija razvoja pametnog grada Slunja 15

3.1. Analiza stanja 16

3.1.1. Upravljanje gradovima i uslugama 16

3.1.2. Kvaliteta života 19

3.1.3. Ekonomija 23

3.1.4. Okoliš 25

3.1.5. Temeljne usluge 27

3.1.6. Održiv promet i mobilnost 28

3.2. Stupanj digitalizacije Grada 29

3.3. SWOT analiza 30

3.4. Vizija i misija 33

3.5. Strateška područja 34

3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje gradom i uslugama 36

3.5.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života 45

3.5.3. Strateško područje 3: Ekonomija 50

3.5.4. Strateško područje 4: Okoliš 55

3.5.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge 59

3.5.6. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost 64

3.6. Definirani projekti Grada Slunja 67

3.7. Vremenski plan provedbe 74

3.8. Analiza mogućnosti financiranja 76

4. Participativno planiranje 77

5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje 78

Literatura 80

Popis slika 81

Popis grafova 81

Popis tablica 81

1. Uvod

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja. Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: Pravovremenom odgovoru na procese promjena, Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Grada, Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Gradu, Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi:

- Pravovremenom odgovoru na procese promjena
- Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Grada
- Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta
- Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Gradu
- Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi
- Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj
- Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s njom pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je **novo strateško razdoblje 2021.-2027**. godine kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti, prirodni resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije, Europe s istaknutijom socijalnom komponentnom i Europe bliže građanima. Uz navedenu strategiju, Europski zeleni plan te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine i dodatnih ciljeva poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje

industrija za inovacije, uvođenje čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetskog sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, EU pojačava naglasak na važnost ekološke komponente u narednom razvoju.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, i to **Nacionalna razvojna strategija do 2030**. godine, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeran regionalni razvoj.

Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja, te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno razložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje ovog dokumenta tek prvi korak u ostvarivanju definiranih ciljeva.

1.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i zakonima

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te zakoni vezani za područje pametnog grada. Navedeni dokumenti korišteni su prilikom pisanja Strategije razvoja pametnog Grada Slunja.

Strateški dokumenti korišteni prilikom izrade Strategije razvoja pametnog grada:

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeve EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, od 2010.-2020., te za razdoblje 2020. – 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinske promjene do kojih je došlo uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima),

digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u sljedećem razdoblju:

- *Vještine:* najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU-u treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za IKT, među kojima bi trebalo biti više žena
- P*oduzeća:* najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednji poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj „jednoroga" u EU trebao bi se udvostručiti
- *Infrastruktura:* sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo
- *Javne usluge*: sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebalo bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Ukupni proračun na program Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje 20% svojih sredstava za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva[1].

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih strateških dokumenata koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog razvoja. Uzimajući u obzir kako je zajednička poljoprivredna politika usmjerena na opći razvoj ruralnog prostora, važan je dokument i za realiziranje Strategije razvoja pametnog grada. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom su sljedeći:

- Pružanje potpore poljoprivrednicima i poboljšanje poljoprivredne produktivnosti čime se osigurava stabilna opskrba povoljnom hranom
- Zaštita prava poljoprivrednika iz Europske unije na odgovarajuću zaradu

[1] *COM(2021). Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće*

- Davanje doprinosa borbi protiv klimatskih promjena i održivom upravljanju prirodnim resursima
- Očuvanje ruralnih područja i krajolika diljem EU-a
- Potaknuti održavanje dinamičnosti ruralnoga gospodarstva promicanjem zapošljavanja u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenim industrijama i povezanim sektorima[2].

Akcijski plan Europske unije za pametna sela donijela je Europska unija kako bi potakla implementaciju koncepta „pametnog sela“, odnosno „pametnog grada“ u prostor Europske unije, odnosno kako bi potakla strateški pristup i ostvarivanje rezultata u realizaciji Europskih politika na ruralnim područjima. U tome smislu teži se većem korištenju digitalnih alata koji bi doprinijeli gospodarskom i društvenom razvoju područja grada.

Od ostalih važnih dokumenata u području razvoja pametnog grada na međunarodnoj razini izdvojeni su:

- European Commission (2019). Declaration on A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- Action on Smart Rural Areas in the 21st Century - Smart Rural 21 | Project
- European Commission (2020). Smart Eco Social Villages Final report.
- European Commission (2020). Rural and farming dynamics and policies,
- European Commission (2020). Enhancing rural innovation,
- European Commission (2019). A smart and sustainable digital future for European agriculture and rural areas
- European Parliament and European Commission (2018). Bled Declaration for a 'Smarter Future of the Rural Areas in EU',
- Committee of the Regions (2017). Revitalisation of rural areas through Smart Villages | Opinion |
- European Economic and Social Committee (2017). Villages and small towns as catalysts for rural development | Opinion |

[2] European Comission (2022). Agriculture and rural development. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en

Zakonski dokumenti koji su korišteni u Strategiji razvoja pametnog grada su sljedeći:

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18 kojim se uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 kojim se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave NN 66/19 kojim se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

U okviru dokumenta korišteni su i sljedeći zakonski i strateški dokumenti:

- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18
- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/2017
- Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine NN 13/2021
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske NN 106/2017

2. Koncept Pametnog razvoja ruralnog područja

Socijalne i ekonomske promjene koje su pogodile društvo u posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenoj fizičkoj i digitalnoj povezanosti u ruralnim sredinama[3]. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnima, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati ljude s ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja ruralnog područja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalne i zelene agende kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i na posljetku demografsku obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja, odnosno koncept pametnog razvoja ruralne sredine tako se razvio kao odgovor na trenutačne izazove s kojima se ruralna sredina suočava te na zaostajanje ruralnih sredina u odnosu na urbane.

Pojam „pametno“ odnosi se na korištenje digitalnih i telekomunikacijskih tehnologija kako bi se uspješnije koristili postojeći resursi koji bi doveli do povećanja standarda i dobrobiti stanovništva.

Ruralno područje prema definiciji Europske unije podrazumijeva: „regiju i područja različitih djelatnosti i krajolika te uključuje prirodni okoliš, poljoprivredna područja i obradive površine, sela, male gradove, regionalne centre i industrijalizirana ruralna područja.”[4]

[3] Webinar - A vision for rural Europe - Harnessing the potential of rural areas to contribute to a sustainable & prosperous Europe.
[4] COM (88) 501

Pametno ruralno područje čini zajednica u ruralnom području koja koristi inovativna rješenja kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participatornom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju digitalne tehnologije. Koncept pametnog ruralnog područja stoga obuhvaća:

1) Zajednicu u ruralnoj sredini koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvija pametno ruralno područje.

2) Participatorni pristup koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participatorni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.

3) Korištenje digitalnih tehnologija kako bi ruralne sredine postale agilnije, bolje koristile vlastite resurse i povećale kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametni ruralni prostori stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste mogućnosti kakve postoje u većoj urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari. No, digitalne tehnologije nisu prvi, već posljednji korak u stvaranju pametnih zajednica koje se temelje na razumijevanju ljudi i procesa te sukladno tome čine pametno okruženje.

4) Društvene inovacije predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta pametnog razvoja ruralnog područja koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.[5]

[5] COM (2021). A long-term Vision for the EU's Rural Areas - Towards stronger, connected, resilient and prosperous rural areas by 2040.

Slika 1. Koncept pametnog grada

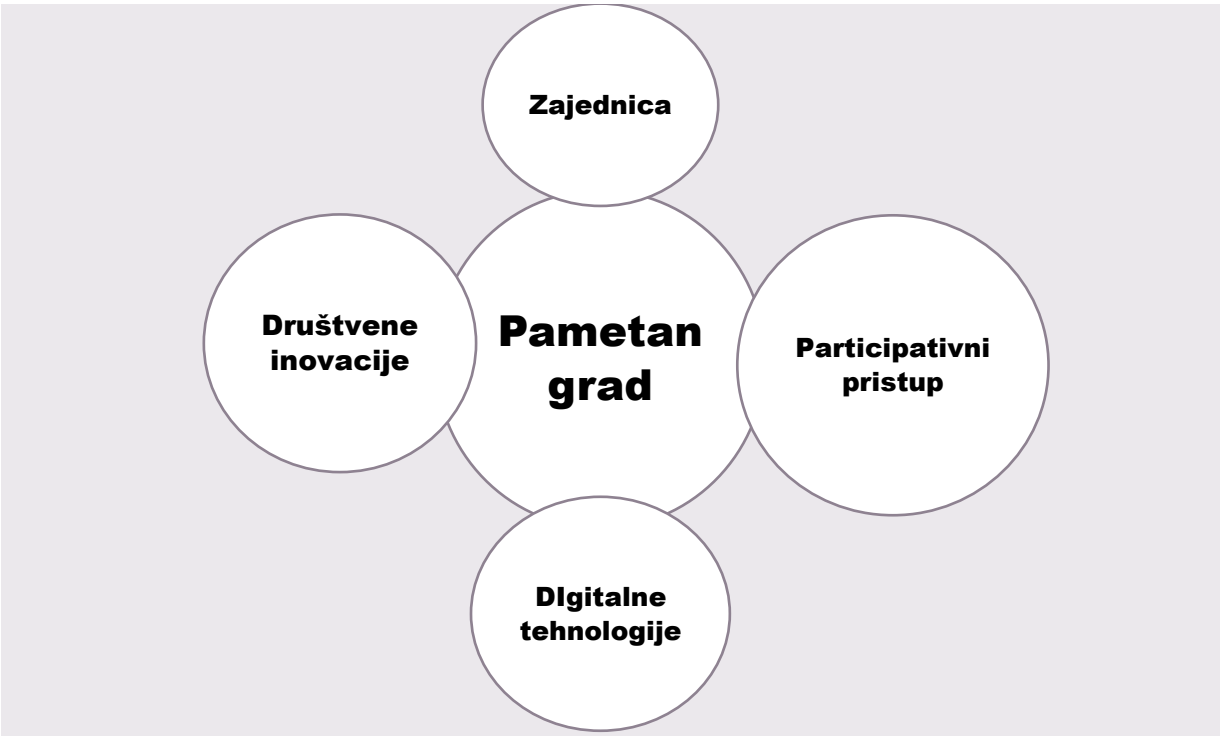

Osnovne karakteristike pametnog razvoja ruralnog područja vidljive su kroz šest sektora o kojima i ovisi uspješnost implementacije: Upravljanje gradom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, kao i kategoriju Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje gradom i uslugama

Upravljanje gradom i uslugama jest prvi sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada Slunja. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Gradom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo - gradsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga grada te obavlja druge poslove u skladu za zakonom i statutom te izvršno tijelo – gradonačelnik koji zastupa grad te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje gradom

unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to doprinijet će poboljšanju rada javne uprave koje će doprinijeti unaprjeđenju gospodarstva, ali i posljedično unaprjeđenju kvalitete života stanovnika na području ruralnoh područja kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Navedeni sektor stoga obuhvaća sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojoj ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području grada. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području grada unaprijedila koristit će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja grada, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time dimenzije unutar sektora obuhvaćaju socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija

Ekonomija jest treći sektor o kojoj ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet svakog područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju takvog razvoja. U tome smislu one predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola, brzini

pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Sektor Ekonomija podrazumijeva sljedeće dimenzije: inovacije, ekološku poljoprivrednu proizvodnju, produktivnost i fleksibilnost.

Okoliš

Okoliš jest četvrti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu u uzajamnosti djelovanja. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost samog okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području grada, koristit će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području grada, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Navedeni sektor obuhvaća dimenzije iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

Temeljne usluge

Temeljne usluge su peti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za ruralni razvoj područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Uzimajući u obzir negativne demografske trendove koje postoje na razini većine Republike Hrvatske, prioritet predstavlja razvoj upravo temeljnih usluga na području ruralnog prostora. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga, ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji potencijal digitalnih tehnologija koje mogu povećati dostupnost navedenih usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinijeti povećanju kvalitete navedenih usluga i programa. Sektor temeljnih usluga obuhvaća zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost

Održiv promet i mobilnost su posljednji sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije Strategije razvoja pametnog grada. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenju ekoloških rješenja, smanjenja onečišćenja okoliša. Sektor Održivog prometa i mobilnosti podrazumijeva dimenzije: lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te punionice.

Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije

Okoliš	Temeljne usluge	Održiv promet i pametna mobilnost
• iskorištavanje prirodnih resursa • mjere za zaštitu okoliša • gospodarenje otpadom i upravljanje resursima	• kvaliteta života • zdravstvena zaštita • sportski i kulturni sadržaji • dostupnost obrazovanja • socijalna zaštita i uključenost	• lakoća dostupnosti i kretanja • dostupna infrasturktura • održiv i siguran prometni sustav • zelene punionice goriva

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, potrebno se svakoj zajednici posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne kratkoročne, srednjoročne i dugoročne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija te vremenskog okvira unutar proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

Koncept pametnog grada zbog toga kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametnog grada koja predstavlja dokument, odnosno temelj za razvoj daljnjih odgovara na izazove i potrebe pojedinog teritorija.

Uzimajući u obzir kako je Grad Slunj, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost,

nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje i ove Strategije razvoja pametnog Grada, a kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Gradu koji bi doprinijeli obnovi navedenog ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

3. Strategija razvoja pametnog grada Slunja

Strategija razvoja pametnog grada Slunja rađena je kako bi se potaknuo održivi gospodarski i društveni razvoj, odnosno kako bi se podigla razina kvalitete života te podigla konkurentnost gospodarstva i efikasnost javne uprave kroz primjenu novih digitalnih tehnologija.

Strategija razvoja pametnog grada definirana je na temelju ranije prikazanih šest strateških područja koji predstavljaju prioritete razvoja utemeljene na prepoznatim potrebama. Za pojedino područje definirane su mjere kroz koje se ostvaruju strateški ciljevi.

Prvi korak kod definiranja strategije jest stavljanje podataka u kontekst, odnosno definiranje analize stanja koja se temelji na relevantnim statističkim podacima, Provedbenom programu Grada Slunja, Prostornom planu Grada Slunja te relevantnim statističkim podatcima. Nakon analize stanja definira se SWOT analiza kojom se utvrđuju snage, slabosti, prijetnje i prilike navedenog. Na temelju tih podataka dolazi se do definiranja potreba područja, a na temelju kojih se dalje razrađuje što je potrebno napraviti kako bi se navedene potrebe realizirale. U dijelu o viziji, misiji, ciljevima, strateškim područjima, mjerama i aktivnostima definiraju se daljnje radnje kojima je cilj podmiriti potrebe područja. Uzimajući u obzir kako navedeni dokument predstavlja tek nacrt budućeg djelovanja, nakon njegovog usvajanja potrebno je početi s njegovom realizacijom.

Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametnog grada

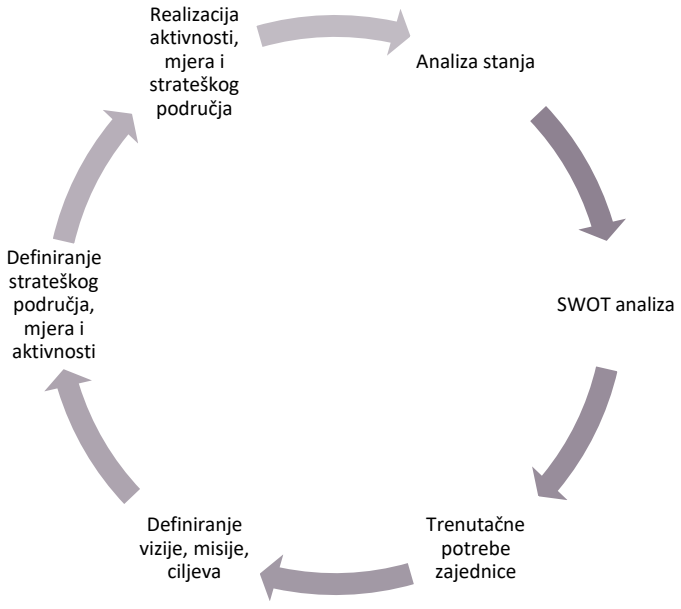

3.1. Analiza stanja

Prilikom analize postojećeg stanja u obzir je uzeto šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije te na temelju kojih su posljedično, nakon provedene analize postojećeg stanja, definirani očekivani rezultati i pokazatelji.

3.1.1. Upravljanje gradovima i uslugama

Upravljanje gradovima i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analizom upravljanja gradom i uslugama podrazumijeva analizu područja grada, te način upravljanja gradom.

Grad Slunj nalazi se u Karlovačkoj županiji od koje čini 11% ukupnog teritorija Županije prostirući se na površini od 392,5 km2. Grad Slunj graniči s Općinama: Tounj, Barilović, Krnjak, Vojnić, Cetingrad, Rakovica, Plaški i Josipdol. Geografski je smješten na jugoistočnom dijelu Karlovačke županije, te uz grad Ogulin predstavlja urbano središte s većim brojem središnjih funkcija. Usko mu gravitiraju susjedne Općine Cetingrad i Rakovica, udaljene od grada oko 19km.

Grad Slunj Obuhvaća 67 naselja: Arapovac, Bandino Selo, Blagaj, Bukovac Perjasički, Crno Vrelo, Cvijanović Brdo, Cvitović, Čamerovac, Donja Glina, Donja Visočka, Donje Primišlje, Donje Taborište, Donji Cerovac, Donji Furjan, Donji Kremen, Donji Lađevac, Donji Nikšić, Donji Poloj, Donji Popovac, Dubrave, Glinsko Vrelo, Gornja Glina, Gornja Visočka, Gornje Primišlje, Gornje Taborište, Gornji Cerovac, Gornji Furjan, Gornji Kremen, Gornji Lađevac, Gornji Nikšić, Gornji Popovac, Grobnik, Jame, Klanac Perjasički, Kosa, Kosijer Selo, Kutanja, Kuzma Perjasička, Lađevačko Selište, Lapovac, Lumbardenik, Mali Vuković, Marindolsko Brdo, Miljevac, Mjesto Primišlje, Novo Selo, Pavlovac, Podmelnica, Polje, Rabinja, Rastoke, Salopek Luke, Sastavak, Slunj, Slunjčica, Snos, Sparednjak, Stojmerić, Šlivnjak, Točak, Tržić Primišljanski, Veljun, Veljunska Glina, Veljunski Ponorac, Videkić Selo, Zapoljak i Zečev Varoš u kojima po popisu stanovništva 2021. godine živi 4.224 stanovnika

Slika 4. Slika Grada Slunja

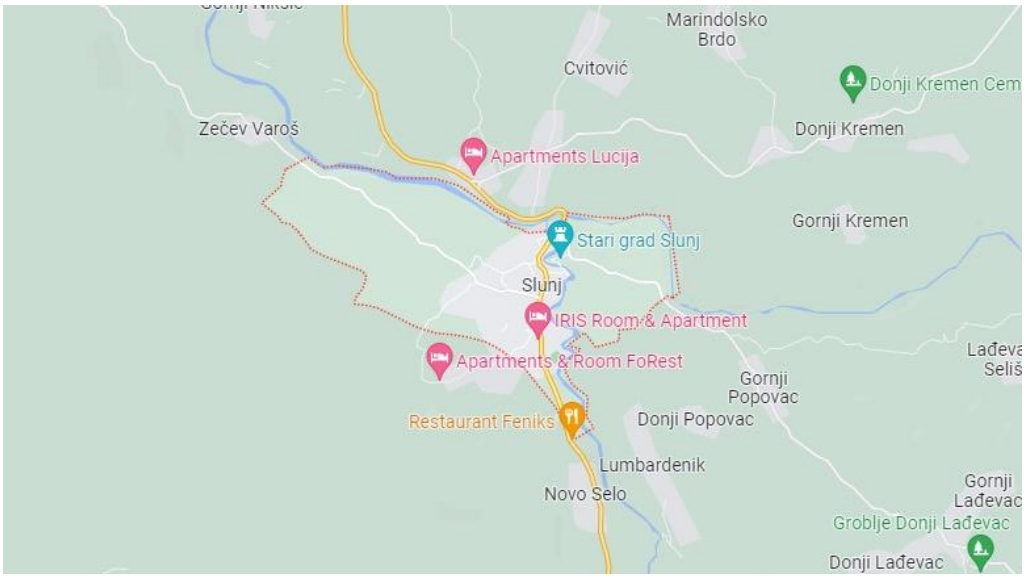

Gradom upravljaju predstavničko, izvršno tijelo te upravni odjel Grada Slunja.

Gradsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Grada te obavlja i druge poslove u skladu s Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne samouprave, te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njezin djelokrug.

Gradonačelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Grad. Mandat gradonačelnika je četiri godine. Gradonačelnik je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Gradonačelnik obavlja poslove utvrđene statutom Grada. Gradonačelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20 priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim

prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U Gradu je ustrojen i ***Jedinstveni upravni odjel Grada*** za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na Grad. Jedinstveni upravni odjel obavlja stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe gradonačelnika i Gradskog vijeća, priprema materijale za sjednice, izrađuje prijedloge akata, vodi zapisnike, brine o objavi službenih akata i o pravovremenom obavljanju poslova Jedinstvenog upravnog odjela, sudjeluje u planiranju i izradi proračuna Grada, prati njegovo provođenje i o tome dostavlja potrebna izvješća nadležnim državnim tijelima, brine o financijskom poslovanju i računovodstveno - knjigovodstvenim poslovima.

Na području Grada Slunja poslove komunalnih djelatnosti obavljaju poduzeća *Lipa d.o.o.* te *KOMUNALAC d.o.o.* za vodoopskrbu i odvodnju.

Slika 5. Organizacijska shema Grada Slunja

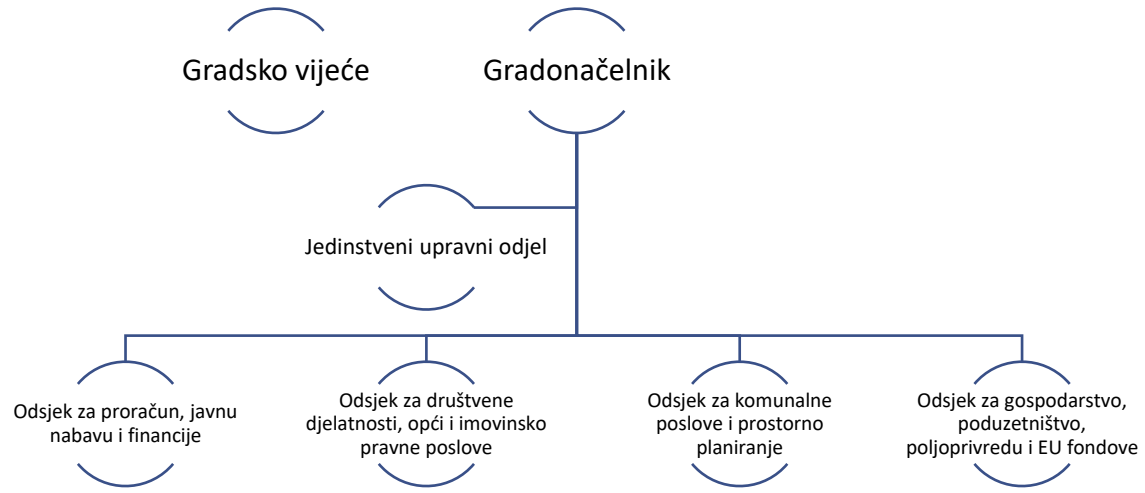

3.1.2. Kvaliteta života

U ovom dijelu analize usmjeravamo se na dimenziju Kvaliteta života. U tom kontekstu analiziramo strukturu stanovništva na području Grada, kao i ostale dionike koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života na području Grada kroz razvoj društvenih inovacija. S obzirom da nisu objavljeni potpuni podaci popisa stanovništa iz 2021. godine, za analizu stanja u kategorijama uzeta je 2011. kao bazna godina.

Gustoća naseljenosti Grada Slunja je 10,76 stanovnika na km^2, što je ispod hrvatskog prosjeka koji iznosi 71,5 st/km^2. U tablici 1. prikazan je popis stanovništva po naseljima iz 2001., 2011. i 2021. godine.

Tablica 1 Broj stanovnika po naseljima na području Grada SLunja

	2021.	2011.	2001.
Ukupno	**4224**	**5076**	**6096**
Arapovac	1	4	25
Bandino Selo	1	6	7
Blagaj	24	27	52
Bukovac Perjasički	1	3	10
Crno Vrelo	6	7	10
Cvijanović Brdo	-	2	-
Cvitović	234	279	385
Čamerovac	34	57	92
Donja Glina	15	28	39
Donja Visočka	4	9	12
Donje Primišlje	22	35	37
Donje Taborište	181	200	203
Donji Cerovac	116	129	134
Donji Furjan	39	59	118
Donji Kremen	42	47	45
Donji Lađevac	34	46	98
Donji Nikšić	171	204	244
Donji Poloj	8	11	17
Donji Popovac	12	20	27
Dubrave	6	21	50
Glinsko Vrelo	39	43	69
Gornja Glina	106	144	309
Gornja Visočka	5	16	10
Gornje Primišlje	7	13	18
Gornje Taborište	205	227	234
Gornji Cerovac	83	94	112
Gornji Furjan	57	85	139
Gornji Kremen	40	65	91
Gornji Lađevac	45	58	78
Gornji Nikšić	49	47	65
Gornji Popovac	146	176	185
Grobnik	10	20	28
Jame	21	28	58
Klanac Perjasički	5	6	13
Kosa	10	15	17

	2021.	2011.	2001.
Kosijer Selo	4	5	3
Kutanja	-	2	3
Kuzma Perjasička	4	11	29
Lađevačko Selište	6	11	73
Lapovac	6	35	55
Lumbardenik	132	141	146
Mali Vuković	74	115	128
Marindolsko Brdo	49	59	69
Miljevac	10	10	21
Mjesto Primišlje	39	49	9
Novo Selo	52	68	85
Pavlovac	19	35	33
Podmelnica	155	199	239
Polje	28	29	50
Rabinja	-	-	-
Rastoke	46	50	65
Salopek Luke	9	17	25
Sastavak	10	14	23
Slunj	1,576	1674	1830
Slunjčica	3	7	9
Snos	4	8	10
Sparednjak	2	3	6
Stojmerić	1	3	18
Šlivnjak	12	17	48
Točak	57	70	80
Tržić Primišljanski	9	20	25
Veljun	90	112	132
Veljunska Glina	5	17	20
Veljunski Ponorac	11	12	11
Videkić Selo	14	21	75
Zapoljak	1	8	14
Zečev Varoš	17	23	22

Grad Slunj prema zadnjem popisu stanovništva broji 4.224 stanovnika u 67 naselja. Najveći broj stanovnika ima grad Slunj (1.576), odmah iza njega nalaze se naselja Cvitović (234) te naselje Gornje Taborište (205) dok najmanje stanovnika imaju naselja Cvijanović Brdo, Kutanja i Rabinja koja po zadnjem popisu nisu imale ni jednog stanovnika.

Usporedimo li podatke iz 2021. godine gdje je po posljednjem popisu stanovništva navedeno 4.224 stanovnika, s podacima iz 2011. i 2001. godine dolazimo do sljedećih podataka: 2011. godine na području Grada Slunja stanovalo je 5.076 stanovnika dok je 2001 godine stanovalo njih 1.020 više, odnosno 6096, te se iz navedenog može zaključiti kako je na području Grada Slunja došlo do izraženog pada broja stanovnika. Negativan trend smanjenja broja stanovnika vidljiv je od sredine 20. stoljeća, a uzroke tog trenda moguće je pronaći u sve većem smanjivanju nataliteta uz drastični porast mortaliteta starijeg stanovništva, kao i iseljavanju stanovništva s prostora Grada Slunja. Ovaj podatak također govori o teškoj depopulaciji i trendu izumiranja prostora Grada Slunja. Grad karakterizira negativni prirodni prirast koji odgovara kretanjima i na području Karlovačke županije. S obzirom na svoju gustoću naseljenosti, Grad Slunj možemo svrstati među rjeđe naseljena gradska područja u Republici Hrvatskoj, a sam proces depopulacije ima negativni utjecaj na ukupnu socijalnu i gospodarsku situaciju što dovodi do smanjenja razvojnih potencijala i upitnog ostvarenja razvojnih planova.

Osim evidentirane depopulacije, ako sagledamo dostupne podatke o dobnoj strukturi stanovništva i usporedimo podatke za Grad Slunj iz 2011. s podatcima za Grad Slunj iz 2021. vidimo da se osjetno povećao udio starog stanovništva, dok se udio mlađeg stanovništva smanjio. To se posebno dobro vidi iz grafova dobne strukture stanovništva za Grad Slunj iz godina 2011. i 2021. Starenje stanovništva Grada Slunja dovodi do smanjenja ukupno aktivnog stanovništva i povećanja ekonomski ovisnog stanovništva.

Graf 1. Dobna struktura Grada Slunja 2011. godine

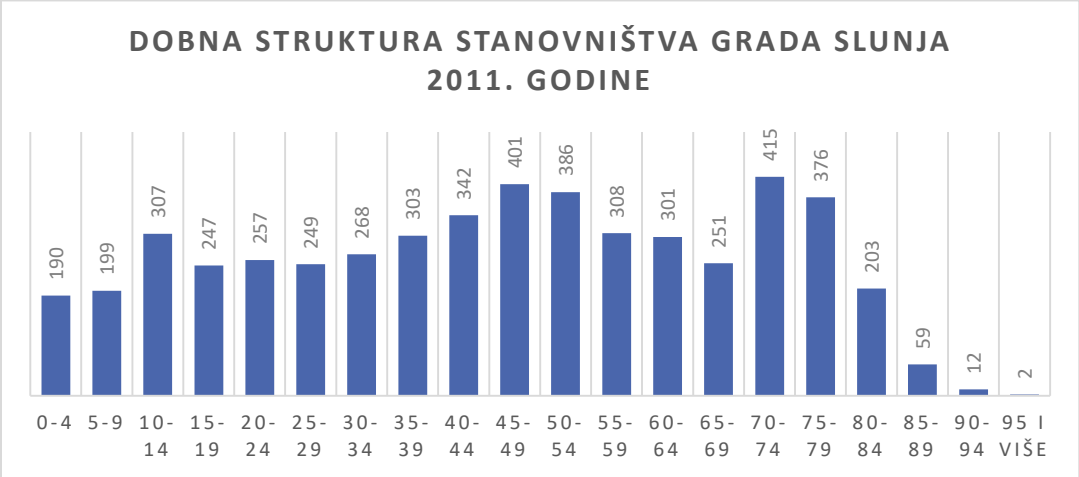

Graf 2. Dobna struktura Grada Slunja 2021. godine

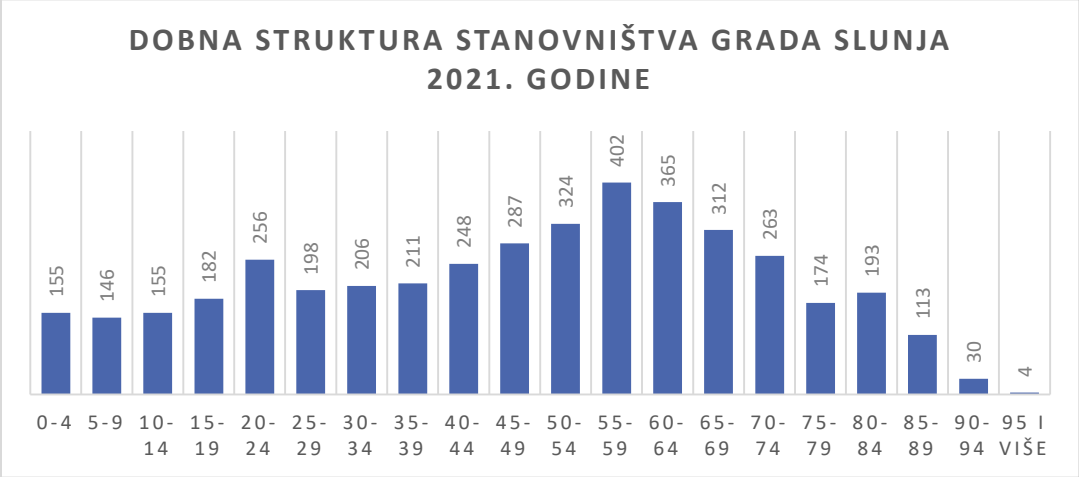

Na području Grada Slunja 1.235 stanovnika ostvaruje prihode od stalnog rada, 95 stanovnika ostvaruje prihode od povremenog rada, prihode od poljoprivrede ostvaruje 96 osoba. Pravo na starosnu mirovinu ostvaruje 841 osoba, dok prihode od imovine ostvaruje 28 osoba, a njih 244 ostvaruje socijalnu naknadu, ostale prihode ostvaruje 137 osoba dok ih njih 103 ostvaruje kroz povremenu potporu drugih. Bez prihoda je 1.527 stanovnika, što upućuje na potencijalno izražene socijalne probleme na području Grada Slunja.

Tablica 2. Prikaz prihoda u Gradu Slunju

Prihodi od stalnog rada	Prihodi od povremenog rada	Prihodi od poljoprivrede	Starosna mirovina	Ostale mirovine	Prihodi od imovine	Socijalne naknade	Ostali prihodi	Povremena potpora drugih	Bez prihoda	Nepoznato
1,235	95	96	841	930	28	244	137	103	1,527	1

Sukladno popisu stanovništva iz 2011. godine, 326 osoba je bilo bez škole, odnosno 7,4% stanovništva, njih 18%, odnosno 786 nije do kraja završilo osnovnu školu, 23% stanovništva ima završenu osnovnu školu, odnosno njih 1.013, srednju školu završilo je 44,4% ukupnog stanovništva, odnosno njih 1.943 stanovnika dok je visokoobrazovanih stanovnika bilo 312, odnosno 7,1% stanovništva na području Grada Slunja.

Graf 3. Obrazovna struktura u Gradu Slunju

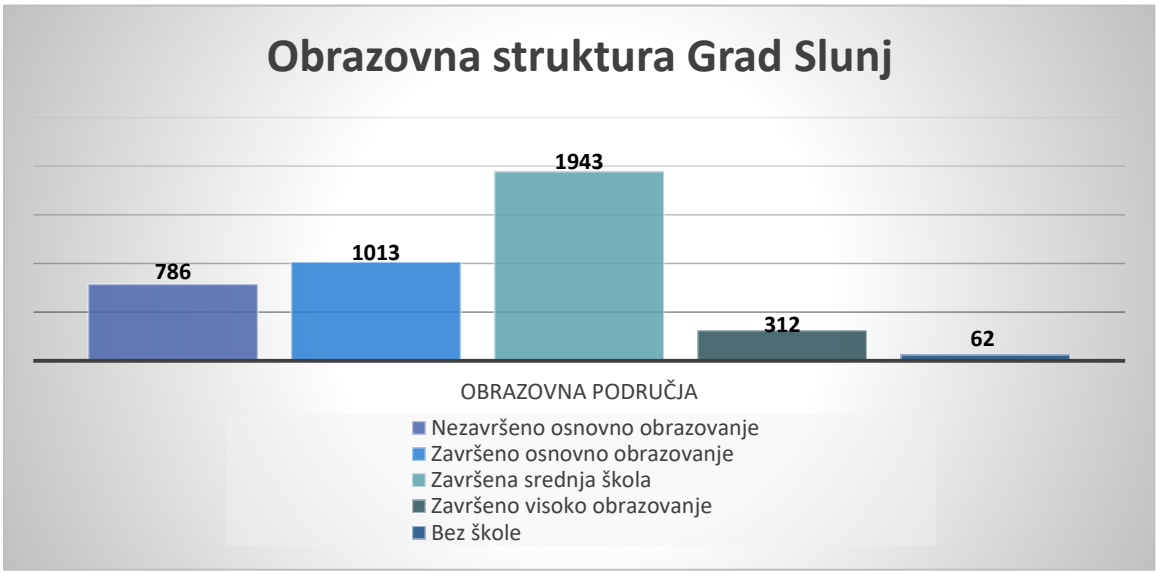

Prema podacima iz 2011. godine koji se tiču informatičke pismenosti stanovništva Grada, 58,1% stanovništva ne zna se koristiti internetom, 64,4% stanovništva ne zna kako koristiti električnu poštu, 70% ih ne zna koristiti tablične izračune, dok 64,4% stanovništva ne zna obraditi tekst. Većina informatički pismene populacije mlađa je od 40 godina što je u skladu s vremenskim obuhvatom u kojem se informatička revolucija događala.

Tablica 3. Prikaz informatičke pismenosti stanovništva Grada Slunja prema popisu stanovništva 2011. godine

Ukupno	Obrada teksta			Tablični izračuni			Korištenje elektroničkom poštom			Korištenje internetom		
	da	ne	nepoznato	da	ne	nepoznato	da	ne	nepoznato	da	ne	nepoznato
4,687	1,654	3,017	16	1,406	3,262	19	1,650	3,019	18	1,944	2,724	19

Na području grada Slunja djeluje 61 udruga od kojih je većina orijentirana na promicanje kulture i sporta. A prisutne su i udruge usmjerene na promicanje prava i mogućnosti marginaliziranih skupina poput udruga umirovljenika, udruga hrvatskih branitelja, udruga invalida rada, udruga usmjerenih na zaštitu prirode, dobrovoljnog vatrogasnog društva te Crvenog križa.

Na području grada Slunja postoji Zajednica sportskih udruga koja je osnovana u cilju razvijanja i promicanja sporta i sportskih događaja na području grada Slunja i okolice. Temeljna zadaća Zajednice je uključiti učenike u sportske programe izvan nastave te im tako osigurati kreativnije iskorištavanje slobodnog vremena s ciljem smanjenja društveno neprihvatljivog ponašanja mladih.

3.1.3. Ekonomija

U ovom dijelu analizira se ekonomija Grada. U tome se smislu analizira stupanj razvijenosti Grada, djelatnosti na području Grada, temeljne djelatnosti Grada te poslovni subjekti.

Kao pokazatelj ekonomskog rasta i razvijenosti određenog područja koristi se indeks razvijenosti prema kojemu se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju u skupine (Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne, područne i regionalne samouprave prema stupnju razvijenosti, NN 132/17.), a na temelju članka 24. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09.). Grad Slunj svrstava se u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017).

Prema popisu stanovništva iz 2011 godine, od ukupnog broja stanovnika kojeg čini radni kontingnent, oko 30% stanovništva je zaposleno. Najviše stanovništva zaposleno je u djelatnosti javne uprave i obrane te obveznog socijalnog osiguranje, njih 21,2%. Nešto manje stanovništva, njih 13% zaposleno je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala. Prerađivačkom djelatnošću bavi se 11% stanovništva, isto kao i djelatnošću pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Građevinarstvom se na području Grada Slunja bavi 10% stanovništva.

Graf 4. Prikaz najčešće prisutnih djelatnosti na području Grada Slunja

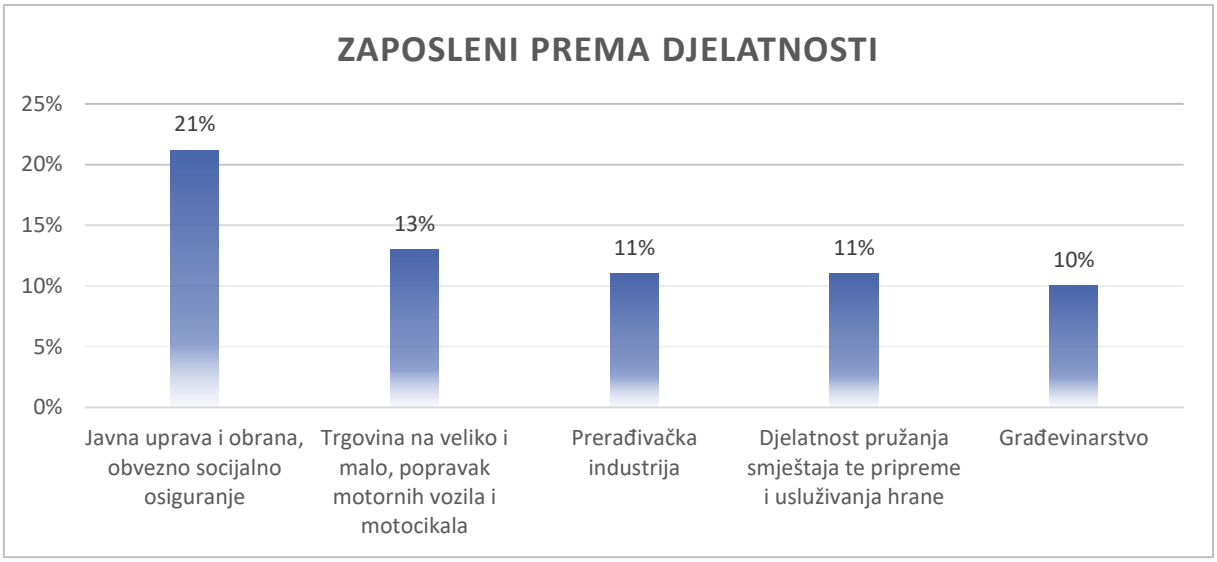

Na području Grada Slunja trenutačno djeluje 175 poduzetnika, od kojih je njih 79 predalo GFI u zadnjoj statističkoj godini. Najveći broj subjekata svrstani su u mikro subjekte, njih 83,7 %, dok je 14,6% subjekata svrstano u male subjekte te njih 2,1% u srednje subjekte. Postoji trend smanjenja broja poslovnih subjekata od 2019. godine. Trenutačno poduzetnici zapošljavaju 507 zaposlenika na području Grada. Ukupni prihod na području Grada Slunja ostvaren od poduzetnika iznosi 218,85 mil. kn. Obrtnici su u tom kontekstu ostvarili prihod od 55,52 mil. kn., dok su društva s ograničenom odgovornošću ostvarila 88,68 mil. kn., dionička društva 71,97 mil. kn., jednostavna društva s ograničenom odgovornošću 2,64 mil. kn., obiteljska gospodarstva (OPG) 17.600 kn te komanditna društva 16.501 kn.

Graf 5. Grafički prikaz kretanja broja subjekata kroz vrijeme

Na području Grada Slunja postoje dobre pretpostavke za razvoj poljoprivrede. Tu se posebno ističu vrijedni prirodni resursi poput broja poljoprivrednog zemljišta, povoljne klime i mnoštva pristupačnih izvora vode. Unatoč tome što postoji značajni potencijal za razvoj poljoprivrede, na području jedinice lokalne samouprave prisutne su i dalje velike površine neobrađenog i zapuštenog zemljišta.

3.1.4. Okoliš

Ovaj dio Strategije usmjeren je na analizu Okoliša, i to definiranje zaštićenih područja na području grada, kao i korištenje prirodnih resursa.

Područje Grada Slunja obilježava reljef izrazito krških osobina. Na tom području nalaze se tri veće rijeke koje imaju karakteristike krških rijeka, a to su Mrežnica, Korana i Slunjčica

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 na području Grada Slunja ističe se Značajni krajobraz Slunjčica koji je dobio status zaštite još 1964. godine uslijed velike krajobrazne vrijednosti. Značajni krajobraz Slunjčica pozicionira se kod naselja Slunja, obuhvaća 147.88 ha područja te se odnosi se na cijeli tok rijeke Slunjčice te jedan kilometar rijeke Korane. Tok rijeke Slunjčice može se pratiti od njezinog izvora koji se nalazi pet kilometara od Slunja, na 240 metara nadmorske visine, preko kanjona dugog šest kilometara kroz koji je stvoren kanjon dubine od 50 metara pa sve do ulijevanja Slunjčice u 30 metara nižu rijeku Koranu kod naselja Rastoke.

Prema Prostornom planu uređenja Grada Slunja prostori/površine ekološke mreže, područja NATURA 2000, zaštićenih temeljem odredbi posebnih propisa, područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS su:

- Slunjčica
- Korana nizvodno od Slunja
- Područje oko sustava Matešićeva špilja – Popovačka špilja
- Ponor pod Kremenom
- Pećina pritok Slunjčice

Slika 6. Ekološka mreža Natura 2000 na području Grada Slunja

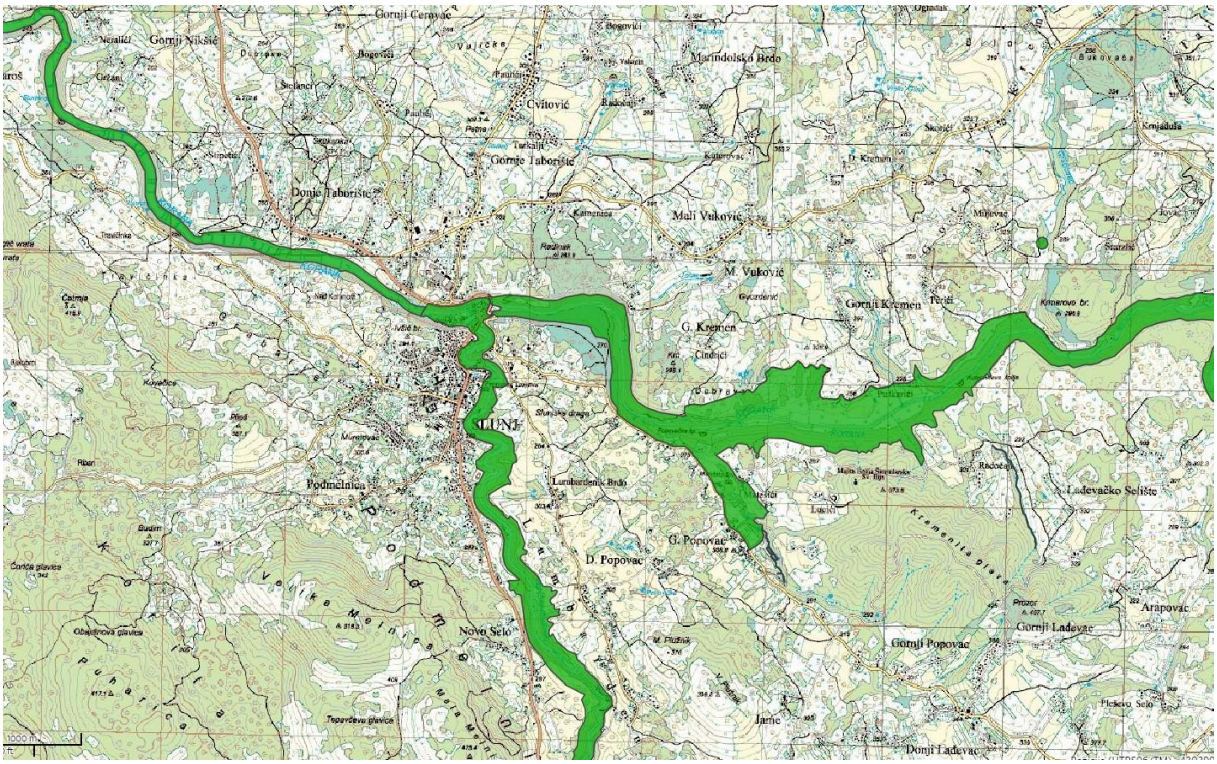

Gospodarenje otpadom na području Grada Slunja organizirano je kroz prikupljanje otpada te odvoz na odlagališta otpada u mobilno reciklažno dvorište Grada Slunja. Na reciklažno dvorište Grada Slunja, građanima je omogućeno odlaganje više od 20 vrsta otpada. Usluge skupljanja i zbrinjavanja komunalnog i neopasnog otpada na području grada Slunja obavlja KOMUNALNO DRUŠTVO LIPA d.o.o. iz Slunja. Korisnicima komunalnih usluga omogućeno je odvojeno prikupljanje otpada za reciklažu, kroz postavljenih 10 zelenih otoka s 40 spremnika za odvojeno prikupljanje staklene, metalne, papirne i plastične ambalaže na području grada Slunja i okolnih sela. Radi smanjenja količine otpada, stanovnicima područja Grada Slunja podijeljeno je 30 vrtnih kompostera volumena oko 400 l. Na području Grada Slunja trenutno su na raspolaganju spremnici od 80 l, 120 l, 240 l, 1.100 l, 5.000 l. Miješani komunalni otpad odvozi se jednom tjedno za oko 1.794 korisnika putem kanti koje su smještene većinskim dijelom na javnim površinama. Biorazgradivi otpad iz kućanstava trenutno se sakuplja zajedno s miješanim komunalnim otpadom, a njegovo odvojeno prikupljanje omogućiti će se uvođenjem posebnih spremnika za biootpad iz kuhinja i vrtova kućanstava.

Na području grada Slunja komunalne djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje koja uključuje i ugradnju i održavanje vodomjera te izvođenje kućnih priključaka vodoopskrbe i odvodnje i pražnjenje sabirnih i septičkih jama obavlja KOMUNALAC d.o.o. za vodoopskrbu

i odvodnju. Kanalizacijska mreža nije dostupna svima na području grada Slunja stoga određeno stanovništvo koristi usluge pražnjenja septičkih jama.

3.1.5. Temeljne usluge

Kroz dimenziju Temeljnih usluga analizirana je društvena infrastruktura na području, i to infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, kulturu te ostale temeljne usluge.

Društvena infrastruktura vezana za predškolski odgoj i obrazovanje čine Dječji vrtić Slunj Osnovna škola Slunj, te Srednja škola Slunj.

Dječji vrtić Slunj djeluje u Gradu Slunju od 1970. godine kao predškolska javna ustanova čiji je glavni cilj provedba odgojno – obrazovnih rada s djecom. Njegovo djelovanje traje do Domovinskog rata kada je zgrada uništena te se nastavlja 1997. godine kada je privremeno smješten u prostor Osnovne škole Slunj u teškim i neprimjerenim uvjetima obuhvaćajući 1 skupinu do 40 djece. S takvim radom prestaje 2008. godine kada se seli u novoizgrađenu zgradu gdje se provodi redoviti 10-satni program obuhvaćajući 4 odgojno obrazovne skupine, program predškole u jednoj odgojno – obrazovnoj skupini te program ranog učenja engleskog jezika. Dječji vrtić kroz redoviti program obuhvaća do 100 djece, programom predškole do 20 djece te programom ranog učenja engleskog jezika oko 20-ero djece ujedno polaznika redovitog programa.

Osnovnu školu Slunj prije Domovinskog rata pohađalo je preko 1.000 učenika te je radila u dvije smjene. Tijekom Domovinskog rata njeni su učenici bili raseljeni diljem Republike Hrvatske pa se tako privremeno osniva Osnovna škola Slunj koja je djelovala kao prognanička škola od 1992. godine do 1996. godine u prostoru Osnovne škole Grabrik u gradu Karlovcu. Nastava u djelomično obnovljenoj školi poslije završetka rata započinje 1995. godine kada je školu pohađalo 54 učenika. Do 2008./09. školske godine broj učenika je rastao, no od 2009./10. pa sve do danas dolazi do blagog pada broja učenika. Osnovna škola ima 12 područnih škola no nijedna nije u funkciji. Danas Osnovna Škola Slunj u svom sastavu sadrži 19 razrednih odjela koje radi u jednoj smjeni. U školi se nalazi 20 učionica, 10 kabineta, knjižnica te športska dvorana.

Srednja škola Slunj nalazi se u zgradi škole koja je izgrađena 1876. godine za potrebe tadašnjeg školstva. Zgrada je poprilično oštećena za vrijeme Domovinskog rata i okupacije područja grada Slunja te se po završetku rata sanacija odvijala u više faza odnosno kako se povećavao broj učenika u školi. Obnovljena je u potpunosti u svibnju, 2003. godine. Osnovna djelatnost Srednje škole Slunj je odgoj i obrazovanje učenika u programu opća gimnazija za stjecanje općeg obrazovanja te u programima ekonomist, tehničar za računalstvo, automehaničar, tokar, vodoinstalater i strojobravar za stjecanje srednjeg stručnog obrazovanja. U zgradi škole nalazi se 16 učionica od kojih je njih 12 općih, 1 informatički kabinet, 2 specijalizirane učionice sa dva praktikuma za strojarstvo i elektrotehniku te 1 školska dvorana naknadno izgrađena 2008. godine. Proteklih godina u Srednjoj školi Slunj opremljene su radione za održavanje praktične nastave iz područja elektro i strojarske struke, uređeni su kabineti za biologiju, fiziku i kemiju te je nabavljeno 10 računala čime je postupno osuvremenjena računalna tehnologija za potrebe stručnih suradnika i nastavnika.

Infrastrukturu namijenjenu za zdravstvenu zaštitu čini Dom zdravlja Slunj koja pruža usluge primarne zdravstvene zaštite, a podrazumijeva obiteljsku opću medicinu, dentalnu zdravstvenu zaštitu, zdravstvenu zaštitu žena, laboratorijska dijagnostiku, te radiologiju s mamografijom i ultrazvučnom dijagnostikom osiguranicima s područja Grada Slunja te Općina Rakovica i Cetingrad. Na području grada Slunja djeluje jedna ljekarna.

Na prostoru Grada Slunja postoje društveni domovi u naselju Lumbardenik kojeg su mještani izgradili sami nakon što im je prvobitni srušen za vrijeme Domovinskog rata, Mjesni dom u Nikšiću, društven dom u Cvitoviću te društveni dom u Taborištu.

3.1.6. Održiv promet i mobilnost

Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području grada.

Grad Slunj nalazi se na izuzetno značajnom i važnom prometnom položaju koji spaja kontinentalni dio s primorskim dijelom Republike Hrvatske. Kroz područje Grada Slunja prolazi Državna cesta D1 koja spaja Gornji Macelj s Krapinom, Ivancem Bistranskim, Zagrebom, Karlovcem, Gračacem, Kninom, Sinjem i Splitom. Navedena dionica proteže se na duljini od 463.047 km kolnika. Slijedeće hijarahijski najviše ceste su županijske ceste. Kroz Grad Slunj prolazi županijska cesta Ž 3256 koja spaja Kemenicu Skradničku s mjestom

Primišljem u Slunju. Navedena dionica proteže se na 29.470 km kolnika. Kroz Grad Slunj proteže se i županijska cesta Ž 3257 koja spaja Kutanju s Gornjim Taborištem i Rastokama na duljini od 6.051 km, županijska cesta Ž 3258 koja spaja Gornje Taborište s Gornjom Glinom, Polojskim Varošem i Pašinim potokom (graničnim prijelazom s Bosnom i Hercegovinom), a koja se proteže na duljini od 21.968 km, županijska cesta Ž 3266 koja spaja Slunj s Donjim Furjanom, Bogovoljom i Cetingradom s duljinom kolnika od 29.666 km, županijska cesta Ž 3303 koja spaja Donji Lađevac s Broćancem s duljinom kolnika od 5.245 km. Osim županijskih, kroz Grad Slunj prolaze i lokalne ceste kao što su lokalna cesta L 34151 koja spaja Slunjčicu sa Slunjem, lokalna cesta L 34153 koja spaja Slunj s Broćancem, lokalna cesta L 34155 koja spaja Čujić Brdo s Donjim Furjanom, lokalna cesta L 34154 koja spaja Polje s Trnovima, lokalna cesta L 34142 koja spaja Kutanju s Donjim Kremenom, lokalna cesta L 34140 koja spaja Donji Nikšić s Gornjim Taborištem, lokalna cesta L 34122 koja spaja Veljun s Kutanjem, lokalna cesta L 34139 koja spaja Veljun s Šljivnjakom i Dunjakom te lokalna cesta L 34120 koja spaja Brebornicu s Veljunom.

3.2. Stupanj digitalizacije Grada

Stupanj digitalizacije grada predstavlja prikaz trenutačnog stanja te prikaz stanja nakon realizacije Strategije grada. Stupanj digitalizacije ocijenjen je kroz hibridni model koji ocjenjuje stanje i zrelost Grada Slunja u svakom od definiranih segmenata: Upravljanje gradom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i pametna mobilnost. Razine u modelu svrstavaju se u dimenziju (1) početka inicijative, (2) razvoj pametnog grada, (3) povezan pametan grad, (4) napredan pametan grad te (5) transformiran pametan grad. Transformiran pametan grad predstavlja ideal tipsku dimenziju koju nije postigao niti jedan grad, dok je u četvrtoj, dimenziji naprednog pametnog grada svrstano vrlo malo gradova. Grad Slunj svrstava se u prvu dimenziju, odnosno početak inicijative, s obzirom na to kako do sada nisu provedeni brojni projekti usmjereni na digitalizaciju Grada Slunja. U tome smislu, početak inicijative je prisutan u svim navedenim područjima. Nakon realizacije Strategije stupanj digitalizacije u svim područjima bit će na razini povezanog pametnog grada. U tome smislu, ciljano stanje definirano je kroz:

- Postojanje centraliziranog upravljanja sustavom podataka
- Umreženosti s dionicima unutar i izvan gradske uprave putem sustava

- Razvijen plan pružanja usluga koji uključuje e-usluge
- Kontinuirano unaprjeđenje upravljanja modela pružanja usluga
- Korištenje digitalnih tehnologiju sa svrhom unaprjeđenja transparentnosti te razvoja grada
- Razvijen sustav upravljanja virtualnim zajednicama, uključivanje građenja
- Usmjerenje na razvoj kompetencija i vještina vezanih za digitalne vještine
- Definirani ključni pokazatelji uspješnosti Strategije razvoja pametnog grada te način praćenja

Razine/Područja	***Početak***	***Razvoj***	***Povezan***	***Napredan***	***Smart***
Upravljanje gradom i uslugama					
Kvaliteta života					
Ekonomija					
Okoliš					
Temeljne usluge					
Održiv promet i mobilnost					

3.3. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih i vanjskih čimbenika analize koja uključuje prednosti, slabosti te prilike i prijetnje. SWOT analizom u obzir uzimamo ključne čimbenike koji utječu ili mogu utjecati na trenutačnu situaciju te nam pruža pomoć kod određivanja strateških prioriteta kroz povećanje snaga kojih je moguće iskoristiti, odnosno kako bismo minimizirali slabosti te kapitalizirali prilike i minimizirali prijetnje.

S N A G E
• Dobar strateški i prometni položaj • Velik i dobro očuvan prostor i okoliš • Prirodne i krajobrazne ljepote • Sačuvana prirodna raznolikost • Prirodno bogatstvo vode • Klimatski uvjeti • Postojanje objekta za predškolski odgoj i obrazovanje • Postojanje objekta za osnovnoškolsko obrazovanje • Postojanje objekta za srednjoškolsko obrazovanje

- Postojanje infrastrukture za primarnu zdravstvenu zaštitu
- Postojanje civilnog društva
- Povoljni uvjeti za razvoj seoskog turizma i ekološke poljoprivrede
- Turistički kapaciteti
- Poljoprivredni kapaciteti
- Relativno dobra pokrivenost osnovnom infrastrukturom za vodoopskrbu, elektroopskrbu, sustavom pošte i telekomunikacija

S L A B O S T I

- Nedostatan proračun grada za bržu revitalizaciju
- Nesređeni imovinsko-pravni odnosi
- Relativna opremljenost obrazovnih, zdravstvenih i odgojnih ustanova
- Visoka starost stanovništva
- Veliki udio neaktivnog radnog sposobnog stanovništva,
- Slaba obrazovna struktura
- Manjak kvalificirane radne snage
- Niska razina gospodarskih aktivnosti
- Problemi u vodoopskrbi, zastarjela vodovodna mreža, gubici vode
- Nepostojanje infrastrukture za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda
- Nedostatak stručnih i organizacijskih kapaciteta
- Velike površine neobrađenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta;
- Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura u Gradu
- Ne postojanje lokalnih proizvoda niti robnih marki, kao nositelja prepoznatljivosti i izlaza na tržište
- Nedostatno razvijeno gospodarstvo
- Nedostatak kulturnih sadržaja u Gradu
- Nedostatak sportskih sadržaja u Gradu
- Nedostatak ostalih sadržaja u Gradu
- Pozicioniranje Grada kao ispodprosječno rangiranog Grada

P R I L I K E
• Potencijal korištenja fondova EU • Potencijal razvoja turizma utemeljenog na prirodnim ljepotama • Potencijal razvoja poduzetništva • Razvoj društvene infrastrukture kao osnove za demografsku obnovu • Digitalizacija • Planiranje razvoja Grada kako bi se povećala efikasnost upravljanja i razvoj • Očuvanje prirodne i kulturne baštine, valorizacija i turistička prezentacija • Poticanje razvoja gospodarstva kroz smanjivanje potrebne dokumentacije na razini Grada • Informiranje, lociranje i uključivanje lokalnih proizvođača u razvojne aktivnosti • Dobri uvjeti i potencijal za razvoj svih oblika ruralnog turizma i usluga; • Dobri uvjeti za razvoj šumarstva i preradu drva

P R I J E T NJ E
• Trend depopulacije stanovništva • Trend iseljavanja stanovništva • Nedovoljno ulaganje u Jedinice lokalne samouprave od strane Republike Hrvatske • Nedovoljno poticajno okruženje za realiziranje procesa razvoja na razini Republike Hrvatske • Nedovoljna usmjerenost na održivi razvoj kod procesa planiranja • Nedovoljna usmjerenost na ekološka načela kod procesa planiranja • Preveliko iskorištavanje prirodnih bogatstava • Ugroženost kulturnih i tradicijskih vrijednosti • Ugroženost kulturnog identiteta Grada

3.4. Vizija i misija

Vizija Grada Slunja preuzeta je iz Provedbenog programa Grada Slunja za razdoblje 2021. – 2025. i glasi:

„Grad Slunj kao urbano središte jugositočnog dijela Karlovačke županije u kojem se jamstvo dobrog životnog standrada te visoke kvalitete života zasniva na tradiciji, poduzetništvu, radu, povjerenju i suradnji. Susretljivi ljudi, bogatstvo njegovog privlačnog krajobraza s neponovljivim prirodnim resursima, zajedno s ljepotama rijeka, zelenilom kordunskog krša i bogatstvom kulturno-povijesnog naslijeđa stvaraju idealno ozračje za razvoj turističke ponude i ekonomski procvat regije.“

Misija Grada je:

„Kao glavni oblik razvoja Grada Slunja i njegovih prigradskih naselja u sociološko-ekonomskom smislu prepoznat je ruralni razvoj koji uključuje zajedničke projekte poljoprivrede, privatnog poduzetništva i turizma s kontinuiranom edukativnom nadogradnjom. Cilj je dostići ekonomski i kulturni, uravnoteženi i održivi razvoj utemeljen na tradicijskim izvorima koji će uključivati turizam, poljoprivredu i čistu industriju usmjerenu novim tehnologijama. Kroz ulaganje u ljudske potencijale, otvaranje novih radnih mjesta kako u turizmu tako i u industriji te ulaganja u informatizaciju poslovanja i proizvodnih procesa osigurat će se konkurentnost gospodarstva slunjskog kraja. „

3.5. Strateška područja

Kako bi se realizirala navedena vizija i misija, definirano je šest strateških područja: Upravljanje gradom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

Graf 6. Vizija, strateška područja i mjere

„Grad Slunj kao urbano središte jugoistočnog dijela Karlovačke županije u kojem se jamstvo dobrog životnog standrada te visoke kvalitete života zasniva na tradiciji, poduzetništvu, radu, povjerenju i suradnji. Susretljivi ljudi, bogatstvo njegovog privlačnog krajobraza s neponovljivim mprirodnim resursima, zajedno s ljepotama rijeka, zelenilom kordunskog krša i bogatstvom kulturno-povijesnog naslijeđa stvaraju idealno ozračje za razvoj turističke ponude i ekonomski procvat regije.“

- *Strateško područje 1: Upravljanje Gradom i uslugama*
- *Strateško područje 2: Kvaliteta života*
- *Strateško područje 3. Ekonomija*
- *Strateško područje 4. Okoliš*
- *Strateško područje 5. Temeljne usluge*
- *Strateško područje 6. Održiv promet i mobilnost*

1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama

1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje

2.1. Edukacija stanovništva

2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju Grada

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

4.1. Razvoj energetski učinkovite infrastrukture

4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

6.1. Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture

3.5.1. Strateško područje 1: Upravljanje gradom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje gradom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Grada te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim ciljem nastoji se riješiti neki od navedenih problema[6]. Pametan Grad koncept je koji je, između ostalog, usmjeren na pametnu gradsku upravu te pametnu upravu svih poslovnih subjekata povezanih s gradom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje gradom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada gradske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. Osim stanovništva, pametna uprava je usmjerena i na razvoj poticajnog okruženja za privatni sektor.

Tijekom procesa realizacije pametnog grada treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametan grad podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametnog grada, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

[6] Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poslovni subjekti u vlasništvu grada koje se očituje u poboljšanju korisničkog iskustvu, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poslovnim subjektima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

Slika 7. Pametno upravljanje gradom

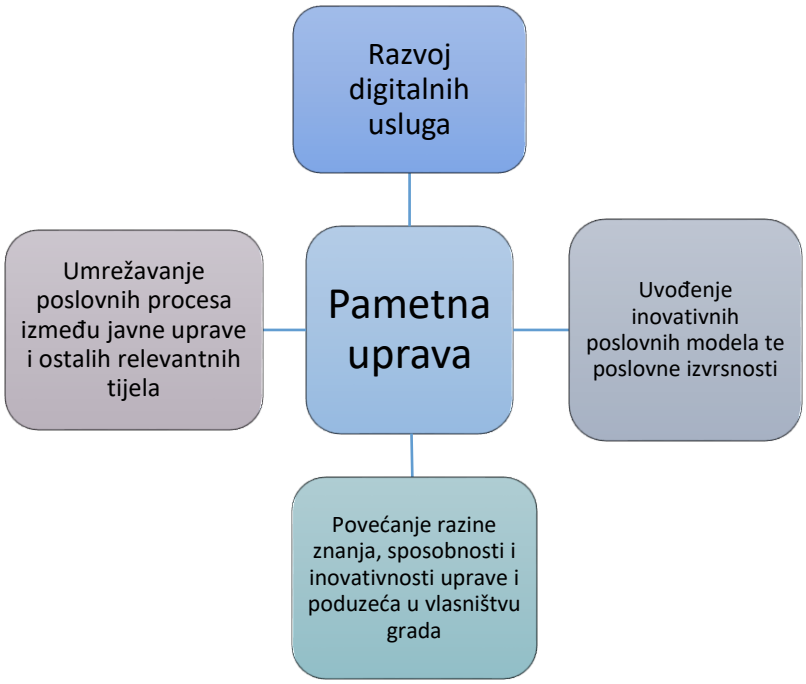

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te Jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja.

Ciljna skupina projekta su javna tijela - gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom

projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje gradom i uslugama su sljedeće:

1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu

1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama

1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima

1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje.

Mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu	
Opis	Gradska uprava trenutačno nije digitalizirana, zbog čega ni same usluge gradske uprave nisu digitalizirane, a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca. Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.1. Mjera Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu postavit će se osnovni preduvjet za digitalizaciju Grada – digitalna platforma za realizaciju koncepta pametne uprave. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar grada. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih usluga koje grad obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i

	poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Uspostava kataloga usluga ❖ Definiranje organizacijske strukture za interno umrežavanje između važnih dionika ❖ Implementacija platforme kao jedinstvene točke pristupa za razmjenu podataka, integraciju poslovnih procesa i automatsko aktiviranje zahtjeva s portala ❖ Definiranje odgovornosti, funkcionalnosti te strukture upravljanja digitalnim uslugama
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja. Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici Grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Pokazatelj učinka	Realiziran portal Grada kroz koji su dostupne relevantne informacije

Mjera 1.2. Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave	
Opis	Gradska uprava trenutačno nije digitalizirana, zbog čega ni same usluge gradske uprave nisu digitalizirane, a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca. Kako bi se navedeno unaprijedilo, mjerom 1.2. Mjera Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave unaprijedit će se mjera 1.1. Uspostava digitalne platforme za pametnu upravu te će se dodati dodatna performansa kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac. Osobni korisnički pretinac sustav je koji generira za pojedinca važne informacije o situacijama i događajima vezanima za osobna prava pojedinaca. Autentifikacija je u tome smislu važan element koji podrazumijeva informacijsku sigurnost te zaštitu osobnih podataka. Jedinstveni sustav registracije omogućuje sigurno i transparentno korištenje sustava digitalnih usluga uprave.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Uspostava centralnog sustava koji prikuplja informacije i dokumente ❖ Uspostava sustava pohranjivanja i praćenja dokumentacije, kao i sustav upravljanja zahtjevima ❖ Osiguravanje upravljanja i funkcioniranja sustava te koordinaciju

Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja. Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave

Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima	
Opis	Česti problem koji se javlja prilikom digitalizacije poslovnih procesa upravo je nedostatno unaprjeđenje sustava. Zbog toga pada funkcionalnost i optimiziranost poslovnih procesa te se javljaju teškoće s korištenjem i neminovno nezadovoljstvo iskustvom korištenja takvog sustava. Upravo zbog toga je definirana i Mjera 1.3. Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima koja se realizira kroz uvođenje moderniziranih tehnologija i umrežavanjem poslovnih procesa. Kroz mjeru unaprjeđenja sustava za upravljanje podacima povećava se transparentnost i efikasnost rada grada. Uzimajući u obzir brojne aktivnosti i procese koji

	podrazumijevaju velike količine podataka koje je potrebno pohraniti i obraditi, potrebno je kontinuirano ulagati u unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima, a kako bi se povećala brzina i kvaliteta pružanja navedenih usluga, ali i posljedično kvalitetnijih i informiranijih odluka od strane grada.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Analiza zahtjeva i Plan rada usklađivanja s normama ❖ Mjerenje performansi ❖ Izvješćivanje ❖ Kontinuirano poboljšanje i praćenje
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja. Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima.

Mjera 1.4. Unaprjeđenje sustava za strateško planiranje	
Opis	Problem većine Gradova na razini Republike Hrvatske predstavlja nedovoljna usmjerenost na planiranje razvoja ruralnog područja, a zbog čega dolazi do nedostatno iskorištenih kapaciteta i prilika, odnosno do nedostatnog razvoja ruralnog prostora. Kako bi se iskoristili svi kapaciteti i prilike koje grad ima te umanjile slabosti i izbjegle prijetnje, potrebno je dodatnu pozornost usmjeriti na strateško planiranje. Strateškim planiranje grada definiraju što žele postići i koji iznos financijskih sredstava im treba da to postignu, odnosno određuju jesu li navedeno postigle ili nisu. Bez dobrog i kvalitetnog strateškog planiranja, nije moguće utvrditi napredak grada. Upravo iz tog razloga strateško planiranje jedno je od važnih sastavnica pametnog ruralnog prostora.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Definiranje usmjerenja i indikatora kroz strateške dokumente ❖ Kontinuirano praćenje rezultata ❖ Ocjenjivanje rezultata ❖ Unaprjeđivanje sustava sukladno prepoznatim potrebama
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja. Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će

	realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Donesen minimalno jedan strateški dokument

3.5.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se s problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametnog razvoja ruralnog prostora koje je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametan ruralni prostor nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedio kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja grada kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametnog grada predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagat će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovana od strane Grada Slunja, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području grada.

Ciljna skupina su zaposlenici Grada, ali i stanovništvo Grada koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji grada koji će realizacijom područja ostvariti

veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području grada.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su sljedeće:

2.1. Edukacija stanovništva

2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju grada.

Mjera 2.1. Edukacija stanovništva	
Opis	Većina stanovništva grada ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametnog grada, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja grada. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija stanovništva koja je usmjerena na zaposlenike u gradskoj upravi, te na stanovništvo grada. Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametnog grada. Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području grada, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba zaposlenih u gradskoj upravi, a kako bi iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.

Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj informatičke pismenosti osoba zaposlenih u gradskoj upravi ❖ Razvoj informatičke pismenosti stanovništva grada
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovana od strane Grada Slunja, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području grada. Ciljna skupina su zaposlenici Grada, ali i stanovništvo Grada koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji grada koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području grada.
Pokazatelj učinka	Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u gradskoj upravi Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja grada

Mjera 2.2. Poticanje sudjelovanja stanovništva u razvoju grada	
Opis	Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području grada, odnosno mogu

	biti riješeni specifični problemi grada, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Jačanje kapaciteta za inovacije u društvenoj sferi ❖ Izrada programa poticanja participiranja stanovništva u procesima razvoja grada
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovani od strane Grada Slunja, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području grada. Ciljna skupina su zaposlenici Grada, ali i stanovništvo Grada koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji grada koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu

	dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području grada.
Pokazatelj učinka	Pruženo minimalno pet potpora usmjerenih na razvoj dodatnih kapaciteta Grada kojim će se omogućiti razvoj socijalnog kapitala

3.5.3. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima te nedostatak mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na veće urbane sredine, problem nedovoljne razvijenosti poljoprivrede te nepostojanje jačih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutačno stanje grada, potrebno je o ekonomiji predmetnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima grada, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja te je zato potrebno o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utječe na mogućnosti zapošljavanja na području grada te omogućava punjenje proračuna čime je moguće potaknuti daljnji razvoj područja. U tome smislu, potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje ili privlačenje novih poslovnih subjekata. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja.

Ciljna skupina su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada.

Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su sljedeće mjere:

3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva

3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam

Mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva	
Opis	Problem grada predstavlja velik udio nezaposlenih osoba, veliki udio osoba koje ostvaruju nedostatan prihod za kvalitetan život, veliki udio neaktivnog i starog stanovništva te loši demografski trendovi uz iseljavanje stanovništva što sve doprinosi lošem stanju gospodarstva. Dodatni problemi vezani su za nedostatan razvoj poljoprivrede na području uslijed problema nedostatnih veličina poljoprivrednog zemljišta te neriješenih imovinsko – pravnih odnosa. Kako bi se na navedene probleme adekvatno odgovorilo, definirana je i mjera 3.1. Razvoj pametnih rješenja za poticanje razvoja gospodarstva. U tome smislu planira se ulagati u pametna rješenja za razvoj gospodarstva koja će odgovarati na konkretne probleme na razini grada vezane za otvaranje novih i unaprjeđivanje starih poslovnih subjekata kako bi postala konkurentna na širem tržištu. Kroz mjeru realizirat će se povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javne vlasti ❖ Poticanje razvoja pametnih rješenja za osnivanje novih i unaprjeđenje starih poslovnih subjekata

Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja. Ciljna skupina su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva

Mjera 3.2. Razvoj pametnih rješenja za turizam	
Opis	Turizam u Gradu nije dostatno razvijen te postoji prostor za razvoj, a kako bi se dodatno iskoristio turistički potencijal grada. Za to je potrebno ciljano i planski ulagati u turističke sadržaje na prostoru. Jedan od načina je i kroz razvoj pametnih rješenja u turizmu koja približavaju lokalnu ponudu posjetiteljima, doprinose pozitivnom iskustvu i pobuđuju želju turista za povratkom na isto mjesto tijekom cijele godine. Pametna rješenja u tome smislu obuhvaćaju razvoj interaktivnih karata, turističkih aplikacija koje u sebi imaju naznačene sadržaje na području te razvoj drugih specifičnih usluga na području grada, ali i služe za promociju domaće gastronomske karte, odnosno povezuju posjetitelje s lokalnim OPG-ima i njihovom ponudom čime se unaprjeđuje i sama turistička ponuda sredine.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj karte lokalnih proizvođača hrane ❖ Realizacija pametnih rješenja u području turizma
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su svi poslovni subjekti i ustanove osnovana od strane Grada Slunja. Ciljna skupina su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti

	informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma

3.5.4. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz taj prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša grada, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem kroz ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetsku iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko-komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija. Strateški cilj usmjeren je na razvijanje integrirane energetske mreže za učinkovito upravljanje osnovnom infrastrukturom kojom će se smanjiti troškovi održavanja te omogućiti korištenje daljnjih potencijala za razvoj pametnih rješenja.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada, kao i poslovni subjekti u vlasništvu Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području grada.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada.

Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su sljedeće:

4.1. Razvoj energetski učinkovite infrastrukture

4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture

Mjera 4.1. Razvoj energetski učinkovite infrastrukture	
Opis	Na razini područja grada postoji nedostatno ulaganje u energetski učinkovitu infrastrukturu. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj energetski učinkovite infrastrukture usmjeriti na povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture na području grada. Kako bi se navedena mjera realizirala potrebno je uvesti sustav mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioriteti za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području grada ❖ Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete ❖ Širenje infrastrukturne mreže i obnova postojeće
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada, kao i poslovni subjekti u vlasništvu Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području grada. Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a

	čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 metara duljine

Mjera 4.2. Razvoj pametnog upravljanja sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture	
Opis	Područje grada relativno je dobro pokriveno vodoopskrbom, elektroopskrbom te sustavom pošte i komunikacija. Problem predstavlja neodgovarajući sustav odvodnje otpadnih voda te zastarjelost cijelog sustava . Kako bi se navedeni problemi riješili mjerom 4.2. Razvoj pametnog upravljanja, sustavima vode i odvodnje, električne i druge infrastrukture će se uvesti digitalna rješenja koja će unaprijediti postojeći sustav kroz analizu, prikupljanje i obradu podataka, a koji će dovesti do odabira optimalnog rješenja.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Povećanje razine recikliranja uvođenjem pametnih rješenja ❖ Kreiranje platforme koja promiče kružno gospodarstvo i daje informacije važne za zaštitu okoliša ❖ Unaprjeđenje postojećih mreža vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture uvođenjem sustava pametnih rješenja

Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada, kao i poslovni subjekti u vlasništvu Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području grada. Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Grada. Krajnji korisnici su stanovnici grada te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.
Pokazatelj učinka	Minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom Minimalno jedno implementirano pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša

3.5.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na veće urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi koji uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu aktivnosti stanovništva koja dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene te institucionalne održivosti.[7] Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika; ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse; omogućuje društvenu održivost kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine, ali sadrži i institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama. U odnosu na UN- ove kriterije za održivu infrastrukturu, World economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

[7]United Nations: Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership, dostupno na web stranici: https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/

Slika 8. Infografika svojstva održive javne infrastrukture

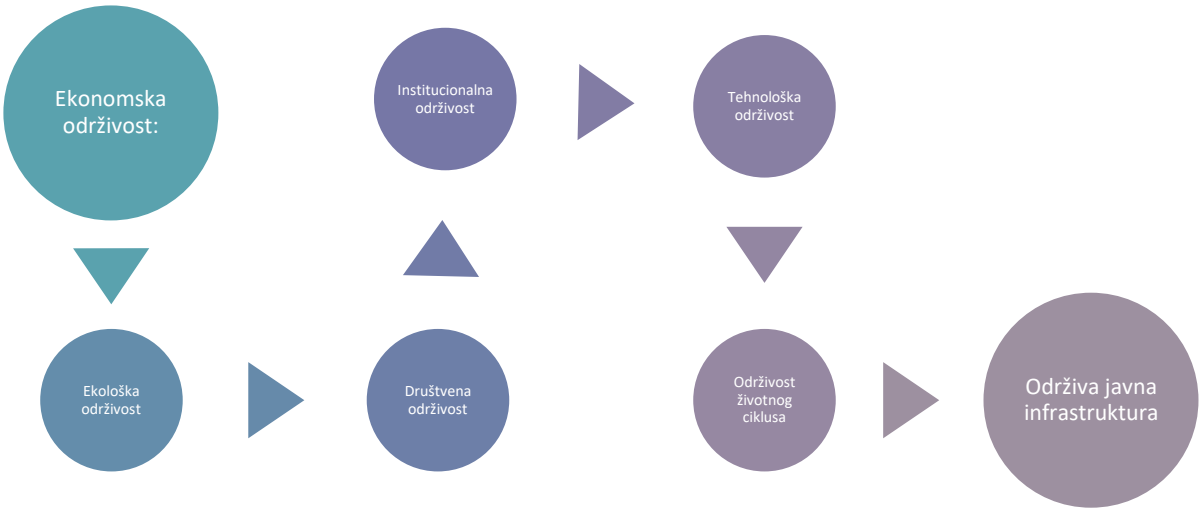

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području grada koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti grada.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su sljedeće:

5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture

5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Mjera 5.1. Razvoj pametne društvene infrastrukture	
Opis	Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture. Kako bi se stanovnicima grada osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života, unaprijedit će se postojeća te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo grada. U tome smislu ulagat će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Određivanje infrastrukturnih potreba ❖ Uspostavljanje ciljeva i očekivanih rezultata ❖ Izrada predložaka za analizu troškova ❖ Realizacija pametne infrastrukture
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području grada koje će na ovaj način dobiti

	infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti grada.
Pokazatelj učinka	Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost

Mjera 5.2. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	
Opis	Na razini područja grada postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog kojeg postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Izgradnja digitalne infrastrukture putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametnog grada. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarilo brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućit će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje grada, ali će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti na razini grada, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području grada.

Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Osnaživanje mrežne infrastrukture s ciljem potpune pokrivenosti za područje grada ❖ Uspostava širokopojasne infrastrukture ❖ Razvoj javne Wi-Fi mreže
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj mjere je Grad Slunj, dok su korisnici stanovnici te poslovni subjekti s područja Grada Slunja.
Pokazatelj učinka	Razvijena mreža za širokopojasni Internet Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim WI-FI-em

3.5.6. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene[8]. Osim toga, česti problem gradova predstavlja nedostatna povezanost s drugim gradovima, općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području grada na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području grada koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti grada.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su sljedeće:

6.1. Postavljanje e-Punionica za automobile

6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja zaštite okoliša

[8] Pametna javna infrastruktura – šest kvaliteta održive javne infrastrukture (2020). Centar kompetencija za pametne gradove. Dostupno na mrežnoj stranici: https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/

Mjera 6.1. Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila	
Opis	Na području grada nedostatno je razvijena održivost prometa i mobilnosti, a zbog čega se Mjerom 6.1. Postavljanje e-Punionica za motorna vozila pokušava u jednoj dimenziji odgovoriti na navedeni problem. Mjera je usmjerena na smanjivanje negativnih učinaka motornih vozila kroz promicanje inovativnih pogonskih sustava, odnosno postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila. U tome smislu potrebno je prepoznati trenutačne i buduće potrebe za punionicama električnih automobila, kao i potencijalno naprednih rješenja vezanih za dostupnost usluga usmjerenih na električna motorna vozila.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Analiza trenutačnih i budućih potreba za e-Punionicama za električna motorna vozila ❖ Postavljanje e-Punionica za električna motorna vozila
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području grada koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

	Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti grada.
Pokazatelj učinka	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila

Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture	
Opis	Na razini područja grada nedostatno je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje takva infrastruktura nosi kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametne prometne infrastrukture. Mjera je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.
Indikativne aktivnosti za realizaciju mjere	❖ Razvoj pametnih rješenja u cestovnom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja u biciklističkom prometu ❖ Razvoj pametnih rješenja za pješake ❖ Razvoj pametnih rješenja vezanih za ostale načine prometovanja
Financiranje	Financijska sredstva bit će osigurana kroz lokalni, regionalni i nacionalni proračun, odnosno sredstva Europske unije.
Nositelj mjere	Nositelj implementacije strateškog cilja jest Gradska uprava Grada Slunja te jedinstveni upravni odjel Grada. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su poslovni subjekti i ustanove osnovane od strane Grada Slunja.

	Ciljna skupina projekta su javna tijela – gradska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području grada koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti grada.
Pokazatelj učinka	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu

3.6. Definirani projekti Grada Slunja

U daljnjem su tekstu definirani neki od projekata Grada Slunja koje Grad namjerava provesti u narednom strateškom razdoblju. Navedeni projekti definirani su kroz razgovore s dionicima iz Grada Slunja, odnosno kroz razgovore s gradonačelnicom, zaposlenicima uprave, zaposlenicima gradskih poslovnih subjekata te uvidom u Provedbene programe Grada. Troškovi projekata definirani su okvirno te su podložni izmjenama.

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)	Indikativni ukupni trošak (eur)	Mogući načini financiranja
Strateško područje 1: Upravljanje gradom i uslugama									
1	Modernizacija zgrade gradske uprave	Grad Slunj	Projektom će se modernizirati zgrada gradske uprave čime će se dodatno uložiti u energetsku učinkovitost i modernizaciju i digitalizaciju zgrade javne namjene	Javna uprava	Inovacije i razvoj	1. Modernizirana zgrada gradske uprave 2. Digitaliziran jedan e-servis u Gradu Slunju	70.000,00	9.290,59	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
2	Izrada SECAP-a	Grad Slunj	Projektom će se izraditi akcijski plan energetski održivog razvoja i klimatskih promjena (SECAP) čime će se dugoročno uložiti u smjer i razvoj Grada Slunja koji je temeljen na učinkovitoj zaštiti okoliša	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Izrađen 1 SECAP	50.000,00	6.636,14	Vlastiti izvori financiranja
3	Izrada poslovnih planova i studija	Grad Slunj	Projektom će se izraditi poslovni planovi i studije čime se stvaraju temelji za ravnomjeran regionalan razvoj te čime se područje grada čini boljim i poželjnijim za život	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Izrađen 1 poslovni plan i/ili studija	250.000,00	33.180,70	Vlastiti izvori financiranja
4	Kreiranje portala Grada kao digitalne platforme za pametnu upravu	Grad Slunj	Projektom će se uspostaviti digitalizacija sustava javne uprave, odnosno stvorit će se preduvjet za nove administrativne strukture te načine komunikacije koji će omogućiti digitalno administrativno upravljanje podacima te pristupačnost uprave za stanovnike i poduzetnike	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realiziran portal grada kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike i poduzetnike	250.000,00	33.180,71	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
5	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave	Grad Slunj	Projektom će se uvesti dodatna performansa postojećem portalu Grada kojom će se omogućiti registracija i autentifikacija za pristup digitalnim uslugama, a služi kako bi se omogućio siguran i individualiziran pristup informacijama kroz osobni korisnički pretinac	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave	100.000,00	13.272,28	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
6	Unaprjeđenje sustava za upravljanje podacima	Grad Slunj	Projektom će se unaprijediti sustav za upravljanje podacima kojim će se uvesti modernije tehnologije koje će proizvesti bolje performanse sustava, odnosno povećati kvalitetu digitalnih usluga	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima	50.000,00	6.636,14	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
7	Razvoj strateških dokumenata	Grad Slunj	Projektom će se razviti strateški dokumenti Grada koji će doprinijeti unaprjeđenju strateškog planiranja na području Grada	Javna uprava	Inovacije i razvoj	Donesen minimalno jedan strateški dokument	30.000,00	3.981,68	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)		Mogući načini financiranja
Strateško područje 2: Kvaliteta života									
8	Pomoć u sufinanciranju rada Dječjeg vrtića Slunj	Grad Slunj	Projektom će se pružiti podrška u radu i razvoju Dječjeg vrtića Slunj čime će se poboljšati kvaliteta življenja na području Grada	Odgoj i obrazovanje	Potpore	Podijeljeno minimalno 10 podrška za rad Dječjeg vrtića Slunj	100.000,00	13.272,28	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
9	Subvencioniranje produženog boravka u Dječjem vrtiću Slunj	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati produženi boravak u Dječjem vrtiću Slunj čime će pomoći roditeljima koji su stalno zaposleni te poboljšati njihova kvaliteta življenja	Odgoj i obrazovanje	Potpore	Dodijeljeno minimalno 5 subvencija Dječjem vrtiću Slunj	400.000,00	53.089,12	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
10	Sufinanciranje radnih materijala za učenike	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati radni materijal za potrebe učenika Osnovne škole Slunj čime će se pomoći roditeljima u financiranju troškova obrazovanja te će se potaknuti na daljnji nastavak školovanja čime će se poboljšati kvaliteta življenja u Gradu	Obrazovanje	Potpore	Dodijeljeno minimalno 40 subvencija	50.000,00	6.636,14	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
11	Stipendiranje učenika i studenata	Grad Slunj	Projektom će se dodijeliti stipendije učenicima i studentima s područja Grada čime će se potaknuti njihov trud i zalaganje za ostvarivanje boljih rezultata te ih motivirati za daljnji nastavak školovanja čime će se poboljšati kvaliteta življenja na području Grada	Obrazovanje	Potpore	Dodijeljeno minimalno 40 subvencija	75.000,00	9.954,21	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
12	Sufinanciranje kulturnih događanja u knjižnici	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati kulturna događanja u knjižnici čime će se pojačati razvoj kulturnih događanja u Gradu te time i kulturna osviještenost stanovnika grada te njihova kvaliteta življenja	Kultura	Potpore	Sufinancirano minimalno 10 kulturnih događanja	100.000,00	13.272,28	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
13	Osigurana sredstva za nabavu knjiga za knjižnicu	Grad Slunj	Projektom će se osigurati sredstva za nabavu knjiga za knjižnicu čime će se povećati bibliografski fond dostupan stanovništvu te će se pojačati razvoj osobnosti stanovništva, potaknuti cjeloživotno učenje i poboljšati kvaliteta življenja	Obrazovanje, kultura	Potpore	Nabavljeno minimalno 100 knjiga	80.000,00	10.617,82	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
14	Doniranje potpora za redovan rad Zajednice i klubova članica	Grad Slunj	Projektom će se donirati potpora za redovan rad Zajednice sportskih udruga i članskim klubovima čime će se pružiti podrška razvoju sporta i sportskih sadržaja, čime će se potaknuti aktivno bavljenje sportom kod stanovništva Grada, osobito djece i mladih te time i kvaliteta njihovog življenja	Sport i odgoj	Potpore	Donirane minimalno 3 potopre za redovan rad Zajednice i članskih klubova	350.000,00	46.452,98	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
15	Sufinanciranje rada udruga građana	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati rad udruga građana čime će se potaknuti kvalitetno društveno okruženje što predstavlja preduvjet za poboljšanje kvalitete življenja	Kultura	Potpore	Sufinanciran rad minimalno 4 udruge građana	600.000,00	79.633,68	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
16	Subvencioniranje rada Poliklinike SUVAG Karlovac u Slunju	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati rad Poliklinike SUVAG Karlovac u Slunju čime će se omogućiti dostupna, kvalitetna i učinkovita zdravstvena zaštita te time i poboljšati kvaliteta življena stanovništva s područja Grada	Zdravstvena zaštita	Potpore	Subvencioniran rad Poliklinike SUVAG Karlovac u Slunju minimalno 3 godine	300.000,00	39.816,84	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
17	Subvencioniran prijevoz učenika osnovnih i srednjih škola s područja Grada	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati javni prijevoz polaznicima srednje škole čije je prebivalište s područja Grada i čime će se unaprijediti uvjeti za obrazovanje i provedbu cjeloživotnog obrazovanja	Odgoj i obrazovanje	Potpore	Dodijeljeno minimalno 50 subvencija učenicima srednjih i osnovnih škola	200.000,00	26.544,56	Vlastiti izvori financiranja
18	Sufinanciranje smještaja djece u vrtiću	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati smještaj djece u Dječjem vrtiću Slunj čime će se financijski pomoći roditeljima/starateljima čime će se povećati kvaliteta njihova življenja te potaknuti	Odgoj i obrazovanje	Potpore	Dodijeljeno minimalno 20 subvencija	100.000,00	13.272,28	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
19	Subvencije za novorođeno dijete	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati novorođenče na području Grada Slunja čime će se potaknuti smanjenje trenda depopulacije i financijski pomoći roditelji čime će se povećati kvaliteta njihova življenja	Socijalna zaštita	Potpore	Dodijeljeni minimalno 10 subvencija	70.000,00	9.290,59	Vlastiti izvori financiranja
20	Financijska podrška radu Slunjskih mažoretkinja	Grad Slunj	Projektom će se financijski podržati rad Slunjskih mažoretkinja čime će se potaknuti bavljenje aktivnošću te pomoći kvalitetnom održavanju programa te treninga čime će se pojačati kvaliteta promicanja Grada u javnosti	Sport i odgoj	Potpore	Pružene minimalno 3 potpore za rad Slunjskih mažoretkinja	150.000,00	19.908,42	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
21	Subvencioniranje međugradske autobusne linije	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati međugradska autobusna linija čime će se smanjiti pretjerano oslanjanje na automobilski prijevoz čime se pomiče održiv integriran prijevoz putnika i posljedično smanjuje emisija ugljika te se ulaže u zaštitu okoliša	Socijalna zaštita	Potpore	Subvenionirana minimalno 1 međugradska linija	60.000,00	7.963,36	Vlastiti izvori financiranja
22	Provođenje edukacije	Grad Slunj	Projekt ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području grada, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave	Obrazovanje	Inovacije i razvoj	1. Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u gradskoj upravi 2. Održana minimalna jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja grada	30.000,00	3.981,68	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)		Mogući načini financiranja
Strateško područje 3: Ekonomija									
23	Organizacija manifestacija u spomen Slunjskih velikana	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati organizacija manifestacija u spomen Slunjskih velikana čime će se poboljšati umjetnička scena i participacija u kulturi na području Grada Slunja čime će ojačati turistički sadržaj	Turizam i kultura	Inovacije i razvoj	Održane minimalno 4 manifestacije u spomen Slunjskih Velikana	800.000.00	106.178,24	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
24	Organizacija Dana sjećanja na progonstvo	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati organizacija Dana sjećanja na progonstvo čime će se poboljšati umjetnička scena i participacija u kulturi na području Grada Slunja te tako ojačati i turistički sadržaj i očuvanje povijesnih događanja	Turizam i kultura	Inovacije i razvoj	Održane minimalno 4 manifestacije Dana sjećanja na progonstvo	800.000.00	106.178,25	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
25	Organizacija manifestacije Dani Grada Slunja	Grad Slunj	Projektom će se sufinancirati organizacija manifestacije Dani Grada Slunja čime će se potaknuti javno-civilno partnerstvo, poboljšati umjetnička scena i participacija u kulturi te ojačati turistički sadržaj	Turizam i kultura	Inovacije i razvoj	Održane minimalno 4 manifestacije Dani Grada Slunja	800.000.00	106.178,26	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
26	Organizacija događanja od strane POU-a	Grad Slunj	Projektom će se organizirati događanja od strane Pučkog otvorenog učilišta čime će se pojačati već postojeći doprinos kulturnom i umjetničkom sadržaju koji potiču sudjelovanje stanovnika u kulturnom životu čime unaprjeđuje kvaliteta življenja stanovništva	Kultura	Inovacije i razvoj	Organizirano minimalno 10 događanja od strane POU-a	200.000,00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
27	Povezivanje gospodarskih subjekata i tijela javnih vlasti kroz sustav	Grad Slunj	Projektom će se postići povezivanje gospodarskih subjekata na području Grada kroz sustav javne uprave koji će omogućiti lakšu komunikaciju te veću dostupnost podataka, ali i mogućnost lakšeg planiranja budućih aktivnosti usmjerenih na jačanje gospodarstva grada	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	Inovacije i razvoj	Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav	200,000.00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
28	Poticanje razvoja pametnih rješenja u turizmu	Grad Slunj	Projektom će se doprinijeti razvoju pametnih rješenja u turizmu čime će se potaknuti razvoj turizma na području Grada	Turizam	Inovacije i razvoj	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma	300,000.00	39.816,84	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
29	Dodjeljivanje subvencija za poticanje razvoja gospodarstva	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati područja koja uključuju poljoprivredu, poduzetništvo i turizam čime se direktno potiče gospodarski rast na području Grada i time stvaraju uvjeti za nova radna mjesta	Gospodarstvo	Potpore	1. Dodijeljeno minimalno 5 subvencija za poljoprivrednike 2. Dodijeljeno minimalno 5 subvencija za poduzetnike 3. Dodijeljeno minimalno 5 subvencija za poticanje turizma	1.325.000,00	175.857,72	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)		Mogući načini financiranja
Strateško područje 4: Okoliš									
30	Nabava komunalne opreme	Grad Slunj	Projektom će se nabaviti potrebna komunalna oprema čime će se stvoriti bolji uvjeti za pružanje komunalnih usluga i time osigurati zaštita okoliša na području Grada Slunja što će povećati kvalitetu življenja stanovništva na području Grada	Komunalna infrastruktura	Inovacije i razvoj	Nabavljeno minimalno 2000 komada komunalne opreme	5.000.000,00	663.614,04	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
31	Sanacija komunalnog odlagališta Pavlovac	Grad Slunj	Projektom će se sanirati komunalno odlagalište Pavlovac čime će se stvoriti bolji uvjeti za odlaganje otpada, time i bolji uvjeti za pružanje komunalnih usluga te osigurati zaštita okoliša čime će se povećati kvaliteta življenja stanovništva	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Sanirano jedno komunalno odlagalište	5.000.000,00	663.614,05	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
32	Izgradnja vodoopskrbnog sustava	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi vodoopskrbni sustav minimalne dužine od 1 km čime će se poboljšati kvaliteta življenja	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno minimalno 1 km vodoopskrbnog sustava	2.000.000,00	265.445,61	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
33	Izgradnja sustava odvodnje	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi sustav odvodnje minimalne dužine od 1 km čime će se poboljšati kvaliteta življenja	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno minimalno 1 km sustava odvodnje	2.000.000,00	265.445,62	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
34	Opremanje komunalnog društva Lipa komunalnim vozilom	Grad Slunj	Projektom će se opremiti komunalnim vozilom Komunalno društvo Lipa d.o.o. čime se razvija i unaprjeđuje broj pruženih komunalnih usluga čime se podiže kvaliteta življenja stanovništva	Komunalna infrastruktura	Inovacije i razvoj	Komunalno društvo Lipa opremljeno minimalno jednim komunalnim vozilom	1.700.000,00	225.628,77	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
35	Uređenje groblja i pratećih objekata	Grad Slunj	Projektom će se urediti groblje i prateći objekti čime će se unaprijediti kvaliteta življenja stanovništva	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	1. Uređeno minimalno 1 groblje 2. Uređen minimalno 1 prateći objekt groblja	200.000,00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
36	Postavljanje javne rasvjete	Grad Slunj	Projektom će se postaviti javna rasvjeta na području Grada čime će se unaprijediti komunalna infrastruktura što doprinosi podizanju kvaliteta življenja na području Grada	Komunalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Postavljena javna rasvjeta u minimalno 2 naselja	500.000,00	66.361,40	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
37	Kreiranje platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	Grad Slunj	Projektom će se izraditi platforma za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša čime će se unaprijediti osviještenost stanovnika u Gradu o zaštiti okoliša, odnosno unaprijediti razina zaštite okoliša	Komunalna infrastruktura, Javna uprava	Inovacije i razvoj	Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša	300.000,00	39.816,84	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
38	Razvoj energetske učinkovitosti javne rasvjete	Grad Slunj	Svrha projekta je povećanje energetske učinkovitosti javne rasvjete na području Grada čime bi se poboljšala kvaliteta življenja na području Grada te potaknulo korištenje energetske učinkovitosti	Komunalna infrastruktura, Javna uprava	Infrastrukturni projekt	Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 metara duljine	300.000,00	39.816,84	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
39	Razvoj energetske učinkovitosti javnih i stambenih zgrada na području Grada	Grad Slunj	Projektom će se razviti energetska učinkovitost infrastrukture na području Grada kroz uvođenje sustava mjerenja potrošnje energije u objektima u skladu s kojima će se odrediti prioriteti za realiziranje projekata smanjenja energetske potrošnje	Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Infrastrukturni projekt	Razvijena energetska učinkovitost minimalno jednog objekata javne i stambene namjene	3.000.000,00	398.168,42	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
40	Revitalizacija Trga Zrinskih i Frankopana	Grad Slunj	Projektom će se revitalizirati Trg Zrinskih i Frankopana čime će se pojačati turistički kapacitet Grada Slunja a time i ojačati turistički sadržaj te poboljšati kvaliteta življenja stanovnika	Kultura i turizam	Infrastrukturni projekt	Revitaliziran Trg Zrinskih i Frankopana	10.000.00,00	1.327.228,08	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)		Mogući načini financiranja
Strateško područje 5: Temeljne usluge									
41	Obnova starog grada Slunja	Grad Slunj	Projektom će se obnoviti Stari grad čime će se revitalizirati kulturna baština te osigurati jačanje i promicanje kulture, odnosno cjelokupnog turističkog sadržaja	Kultura i turizam	Infrastrukturni projekt	Obnovljen Stari Grad u Slunju	10.000.000,00	1.327.228,08	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
42	Modernizacija Dječjeg vrtića Slunj	Grad Slunj	Projektom će se modernizirati Dječji vrtić Slunj čime će se poboljšati kvaliteta življenja stanovnika s područja Grada Slunja	Odgoj i obrazovanje	Infrastrukturni projekt	Moderniziran Dječji vrtić Slunj	750.000,00	99.542,10	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
43	Opremanje Dječjeg vrtića Slunj	Grad Slunj	Projektom će se opremiti Dječji vrtić Slunj čime će se povećati kvaliteta njegovih usluga i proširiti mogućnosti za kvalitetno sprovođenje nastave i time će se poboljšati kvaliteta življenja stanovnika	Odgoj i obrazovanje	Infrastrukturni projekt	Opremljen Dječji vrtić Slunj	500.000,00	66.361,40	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
44	Saniranje nogometnog igrališta	Grad Slunj	Projektom će se sanirati oštećenja na nogometnom igralištu Zubac čime će se omogućiti kvalitetno sprovođenje sportskih aktivnosti te motivirati djecu i mlade na kvalitetno korištenje slobodnog vremena čime se potiče bavljenje sportom i pojačava sportski sadržaj te time i kvaliteta života stanovništva	Sport i aktivnost	Infrastrukturni projekt	Sanirano nogometno igralište Zubac	3.000.000,00	398.168,42	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
45	Modernizacija POU Slunj	Grad Slunj	Projektom će se modernizirati Pučko otvoreno učilište Slunj čime će se pružiti direktna i indirektna podrška radu POU Slunj čime će se pojačati već postojeći doprinos kulturnom i umjetničkom sadržaju koji potiču sudjelovanje stanovnika u kulturnom životu i unaprijediti kvaliteta življenja stanovništva	Kultura i turizam	Infrastrukturni projekt	Modernizirana minimalno jedna prostorija POU-a Slunj	800.000,00	106.178,24	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
46	Rekonstrukcija zgrade mjesnog doma u Nikšiću	Grad Slunj	Projektom će se rekonstruirati zgrada mjesnog doma u Nikšić čime će se stvoriti adekvatan prostor za stanovnike mjesta Nikšiće gdje će biti moguće održavanje raznih društvenih i kulturnih događanja čime će se unaprijediti kvaliteta življenja	Kultura i razvoj	Infrastrukturni projekt	Rekonstruirana 1 zgrada mjesnog doma u Nikšiću	371.000,00	49.240,16	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
47	Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu	Grad Slunj	Projektom će se omogućiti hotspot mjesto u Gradu čime će se povećati dostupnost interneta te mogućnost korištenja interneta	Digitalna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim WI-FI-em	200.000,00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
48	Subvencioniranje izgradnje Vatrogasnog Centra u Slunju	Grad Slunj	Projektom će se subvencionirati izgradnja Vatrogasnog Centra u Slunju čime će se ojačati kvaliteta rada vatrogasne zajednice i civilne zaštite na području Grada time i povećati sigurnost i kvaliteta življenja stanovništva	Civilna zaštita	Potpore	Sufinancirana izgradnja jednig Vatrogasnog centra	1.150.000,00	152.631,22	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
49	Uređenje gradskog kupališta na rijeci Korani i izgradnja platforme za invalide	Grad Slunj	Projektom će se urediti gradsko kupalište na rijeci Korani i izgraditi platforma za invalide čime će se unaprijediti turistički sadržaj te omogućiti jednaki uvjeti osobama s invaliditetom	Turizam i kultura	Inovacije i razvoj	1. Uređeno gradsko kupalište na rijeci Korani 2. Izgrađena 1 platforma za invalide	2.500.000,00	331.807,02	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
50	Izgradnja Razvojnog centra Slunj	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi Razvojni centar na području Grada Slunja čime će se poboljšati kvaliteta življenja na području Grada	Gospodarstvo – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	Infrastrukturni projekt	Izgrađen 1 Razvojni centar	10.000.000,00	1.327.228,08	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Sažetak aktivnosti/Cilj projekta	Ciljano područje	Tip projekta	Pokazatelji rezultata	Indikativni ukupni trošak (kn)		Mogući načini financiranja
Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost									
51	Održavanje nerazvrstanih cesta i javnih površina	Grad Slunj	Projektom će se uložiti u prometnu infrastrukturu, nerazvrstane ceste i javne površine kako bi se pojačala sigurnost svih sudionika u prometu na području grada Slunja i tako potakla kvaliteta življenja stanovništva	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	1. Uložena sredstva u održavanje nerazvrstanih cesta u minimalno 5 naselja 2. Uložena sredstva u održavanje javnih površina u minimalno 5 naselja	9.500.000,00	1.260.866,67	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
52	Izgradnja i uređenje nogostupa i ulica	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi i urediti nogostup i ulice na području Grada čime će se unaprijediti prometna infrastruktura i omogućiti sigurnost svim sudionicima u prometu te tako podići razinu kvalitete življenja	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	1. Izgrađen minimalno 1 nogostup 2. Uređena minimalno 1 ulica na području Grada Slunja	10.000.000,00	1.327.228,08	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
53	Izgradnja autobusnog stajališta u Slunju	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi autobusno stajalište u Slunju čime će se unaprijediti prometna infrastruktura na području Grada te doprinijeti turističkom razvoju te podići kvaliteta življenja stanovništva	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Izgrađeno minimalno 1 autobusno stajalište na području Grada Slunja	200.000,00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
54	Postavljena e- Punionica za električna motorna vozila	Grad Slunj	Projektom će se postaviti e- punionica za električna motorna vozila čime će se potaknuti ljude na korištenje električnih motornih vozila, odnosno potaknuti ljude na veću razinu zaštite okoliša	Prometna infrastruktura	Infrastrukturni projekt	Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila	500,000.00	66.361,40	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
55	Izgradnja visećeg pješačkog mosta Slovin	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi viseći pješački most Slovin čime će se unaprijediti kretanje pješaka te pojačati razvoj turizma na području Grada što će doprinijeti poboljšanju kvalitete življenja stanovništva	Turizam	Infrastrukturni projekt	Izgrađen 1 videći pješački most Slovin	200.000,00	26.544,56	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
56	izgradnja šetnice na obali rijeke Korane u Rastokama	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi šetnica na obali rijeke Korane u Rastokama čime će se unaprijediti komunalna infrastruktura što dovodi do povećanja sigurnosti i kvalitete života stanovnika	Komunalna infrastruktura, turizam	Infrastrukturni projekt	Izgrađena šetnica na obali rijeke Korane u Rastokama	3.000.000,00	398.168,42	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja
57	Izgradnja poučne staze Melnica	Grad Slunj	Projektom će se izgraditi poučna staza Melnica u Gradu Slunju čime će se dodatno uložiti u turistički značaj Grada Slunja te će se tako poboljšati kvaliteta života stanovnika	Turizam	Infrastrukturni projekt	Izgrađena 1 poučna staza	750.000,00	99.542,10	ESIF fondovi, vlastiti izvori, ostali izvori financiranja

3.7. Vremenski plan provedbe

U ovom dijelu Strategije prikazan je vremenski plan provedbe Strategije razvoja pametnog grada Slunja. Strategija razvoja pametnog grada Slunja započeti će s realizacijom 2022. godine, dok se završetak Strategije planira u 2026. godini. U tablici su prikazani indikatori provedbe Strategije.

Tablica 4. Vremenski plan provedbe

Indikatori	*2022.*	*2023.*	*2024.*	*2025.*	*2026.*
1.1 Realiziran portal grada kroz koji su dostupne relevantne informacije					
1.2 Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave					
1.3. Unaprijeđen sustav za upravljanje podacima.					
1.4. a) Donesen minimalno jedan strateški dokument					
1.4. b) Realizirani rezultati definirani strateškim dokumentima					
2.1. a) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za zaposlene osobe u gradskoj upravi					
2.1. b) Održana minimalno jedna edukacija povećanja informatičke pismenosti za stanovništvo s područja grada					
2.2. Pružena podrška za minimalno jednu socijalnu inovaciju					
3.1. a) Povezani gospodarski subjekti i tijela javne vlasti kroz javni sustav					
3.1. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje za poticanje razvoja poduzetništva					
3.2. a) Razvijena karta lokalnih proizvođača hrane					
3.3. b) Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u području turizma					

4.1. a) Razvijena energetska učinkovitost za minimalno jedan stambeni ili javni objekt					
4.1. b) Razvijena energetska učinkovitost javne rasvjete na minimalno 500 m duljine					
4.2. a) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavu gospodarenja otpadom					
4.2. b) Implementirano minimalno jedno pametno rješenje u sustavima vode i odvodnje, električne, plinske i druge infrastrukture					
4.2. c) Realizacija platforme za promicanje kružnog gospodarstva i davanje informacija o zaštiti okoliša					
5.1. Razvijen minimalno jedan pametan objekt usmjeren na društvenu djelatnost					
5.2. a) Razvijena mreža za širokopojasni Internet					
5.2. b) Razvijeno minimalno jedno mjesto s javnim Wi-Fi-em					
6.1. Postavljena e-Punionica za električna motorna vozila					
6.2. Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje u prometu					

3.8. Analiza mogućnosti financiranja

Kako bi se realizirala Strategija razvoja pametne grada Slunja potrebno je isplanirati potrebna sredstva za njezinu realizaciju.

Financijski plan predstavlja plan potrošnje organizacije za određeno razdoblje, odnosno identificira raspoloživi kapital te procjenjuje potrošnju čime se pomaže u planiranu daljnjih aktivnosti te postavljanju financijskih ciljeva. Mogući izvori financiranja Strategije razvoja pametnog grada su: proračun grada, te natječaji na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Sukladno Financijskom izvješću Grada Slunja za razdoblje od 01.01.2020. do 31.12 2020. te 1.1.2021. do 31.12.2021. prihodi Grada Slunja dostatni su za samostalno financiranje razvoja pametnog grada. Grad Slunj sudjelovati će u sufinanciranju kapitalnih projekata za razvoj pametnog grada, dok će se ostatak sredstava ostvarivati kroz regionalne, nacionalne ili europske izvore financiranja, odnosno financiranje privatnim kapitalom ili javno – privatnim partnerstvom.

Tablica 5. Prihodi i rashodi poslovanja Grada Slunja

	1.1.2021. - 31.12.2021.	*1.1.2020. - 31.12.2020.*	*1.1.2019. – 31.12.2019.*	*1.1.2018. – 31.12.2018.*
Prihodi	***43.936.578 kn***	***35.314.030 kn***	***44.894.365 kn***	***21.044.202 kn***
Rashodi	***18.207.424 kn***	***21.628.557 kn***	***25.513.880 kn***	***19.106.201 kn***

4. Participativno planiranje

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 obvezno je provođenje savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, odnosno obvezno je da tijelo nadležno za izradu strateških dokumenata osigura partnerstvo sa svim glavnim dionicima uključenim u proces razvoja lokalne samouprave. Ti glavni dionici uključuju: gospodarska udruženja i socijalne partnere, akademsku i znanstvenu zajednicu, civilno društvo te druge zainteresirane osobe. Zakonom se također definira i partnersko vijeće kao savjetodavno tijelo koje se osniva sa svrhom pripreme i praćenja provedbe dugoročnih i srednjoročnih strateških akata značajnih za jedinicu lokalne samouprave, odnosno u ovom smislu za Grad Slunj.

Grad Slunj imenovala je koordinatora za pripremu i praćenje provedbe Strategije razvoja pametnog Grada Slunja za razdoblje do 2026. godine. Zadatak koordinatora je izrada nacrta Strategije razvoja pametnog Grada Slunja koji uključuje definiranje mjera i aktivnosti, ocjenjivanje prijedloge te poticanje redovite razmjenu informacija između dionika. Osim toga, provodi koordinator je nadležan za nadzor nad provedbom programa definiranih Strategijom.

5. Usvajanje strategije, provedba i praćenje

Strategiju razvoja pametnog grada Slunja usvaja Gradsko vijeće nakon provedene javne rasprave.

Nositelj izrade strateškog dokumenta Strategije razvoja pametnog grada Slunja je grad Slunj koji je ujedno i glavno provedbeno tijelo programa unutar Strategije. U tom smislu, Upravni odjel Grada Slunja bit će zadužen za operativnu provedbu Strategije. U provedbu će biti uključeni vanjski suradnici, Lokalna akcijska grupa, Turistička zajednica, odgojno – obrazovne ustanove, poduzetnički inkubatori, institucije vezane za znanost i istraživanje, razvojne agencije te ostali važni dionici za provedbu Strategije. Za provedbu aktivnosti koje su od važnosti za županijsku razinu, Grad će surađivati i s Karlovačkom županijom i tijelima u domeni njezinog samoupravnog djelokruga, a za područja u nadležnosti nacionalne razine, Grad će surađivati s tijelima Republike Hrvatske. U tom smislu svakako se ističu: Hrvatske ceste, Hrvatske šume, Pučka otvorena učilišta s područja Karlovačke županije, obrazovne ustanove i dr. važni dionici za provedbu projekata.

Uz provedbu programa Strategije razvoja pametnog grada, potrebno je definirati i proces praćenja, odnosno prikupljanja, analize te usporedbe pokazatelja kojima se prati provedba programa Strategije. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske NN 123/17 pokazatelj je definiran kao kvantitativni i kvalitativni mjerljivi podatak koji omogućuje praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, odnosno mjere, projekta i aktivnosti. Tijelo zaduženo za izradu Strategije izvješćuje putem lokalnog koordinatora o provedbi Strategije. Lokalni koordinator je pravna ili fizička osoba koju je odredio općinski načelnik ili gradonačelnik kao predstavnik jedinice lokalne samouprave za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja na razini jedinice lokalne samouprave. Njegova obveza je podnošenje izvješća o provedbi Strategije, jednom godišnje, Koordinacijskom tijelu putem regionalnog koordinatora.

Tijekom provedbe Strategije prati se:

- Stupanj ostvarenosti utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera
- Ostvarene učinke na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava
- Sudjelovanje i doprinos partnerstva

- Učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe
- Vidljivost Strategije razvoja u javnosti

Strateški dokumenti politike lokalnog razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe.

- Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade Strategije razvoja, a završava prije njenog usvajanja. Cilj mu je poboljšati kvalitetu postupka izrade Strategije razvoja. Sažetak prethodnog vrednovanja treba biti uključen u Strategiju razvoja, gdje je potrebno objasniti kako su doprinosi i primjedbe izvršitelja vrednovanja uključeni u Strategiju.
- Vrednovanje tijekom provedbe provodi kroz cijelu fazu provedbe. Cilj takvog vrednovanja pomaganje je donositeljima odluka da tijekom provedbe otkriju što funkcionira ili ne funkcionira u strateškim dokumentima.

Vrednovanje nakon provedbe provodi se po završetku provedbe strateškog dokumenta te ocjenjuje djelotvornost i učinkovitost takvog dokumenta.

Literatura

Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2011. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: https://podaci.dzs.hr/hr/

Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2021. Posjećeno na mrežnoj stranici Državnog zavoda za statistiku: https://podaci.dzs.hr/hr/

Državni zavod za zaštitu prirode (2008). Značajni krajobraz Slunjčica. Dostupno na mrežnoj stranici: http://www.naturaviva.hr/Karlovac_media/Slunjcica_strucna_podloga.pdf

Info.BIZ. Fina. Posjećeno na mrežnoj stranici: https://infobiz.fina.hr/Login?ReturnUrl=%2Fdashboard%2Fentrepreneurs%2Fstatistics%2F89fe5efb-90fa-4856-ab32-1de6b2966791

Financijski izvještaji Grada Slunj, dostupno na stranicama Grada: http://slunj.hr/index.php/dokumenti-i-odluke/financijski-izvjestaji

Plan ukupnog razvoja Grada Slunja, dostupno na stranicama Grada: http://slunj.hr/index.php/dokumenti-i-odluke/strateski-dokumenti-razvoja-grada-slunja

Plan gospodarenja otpadom Grada Slunja za razdoblje 2018.-2023. godine: http://slunj.hr/?view=article&id=2015
Provedbeni program Grada Slunja za razdoblje 2021. – 2025. godine: http://slunj.hr/index.php/dokumenti-i-odluke/strateski-dokumenti-razvoja-grada-slunja

Popis slika

Slika 1. Koncept pametnog grada 9
Slika 2. Sektori o kojima ovisi uspješnost implementacije 12
Slika 3. Ciklus donošenja strategije pametnog grada 15
Slika 4. Slika Grada Slunja 17
Slika 5. Organizacijska shema Grada Slunja 18
Slika 6. Ekološka mreža Natura 2000 na području Grada Slunja 26
Slika 7. Pametno upravljanje gradom 37
Slika 8. Infografika svojstva održive javne infrastrukture 60

Popis grafova

Graf 1. Dobna struktura Grada Slunja 2011. godine 21
Graf 2. Dobna struktura Grada Slunja 2021. godine 21
Graf 3. Obrazovna struktura u Gradu Slunju 22
Graf 4. Prikaz najčešće prisutnih djelatnosti na području Grada Slunja 24
Graf 5. Grafički prikaz kretanja broja subjekata kroz vrijeme 24
Graf 6. Vizija, strateška područja i mjere 35

Popis tablica

Tablica 1 Broj stanovnika po naseljima na području Grada SLunja 19
Tablica 2. Prikaz prihoda u Gradu Slunju 21
Tablica 3. Prikaz informatičke pismenosti stanovništva Grada Slunja prema popisu stanovništva 2011. godine 22
Tablica 4. Vremenski plan provedbe 74
Tablica 5. Prihodi i rashodi poslovanja Grada Slunja 76

	GRAD SLUNJ
IZVJEŠĆE o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o nacrtu prijedloga ODLUKE o usvajanju Strategije razvoja pametnog Grada Slunja za razdoblje do 2026. godine	
Naziv dokumenta	**Odluka o usvajanju Strategije razvoja pametnog Grada Slunja za razdoblje do 2026. godine**
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	08. prosinca do 15. prosinca 2022. godine
Način objave savjetovanja	Internetska stanica Grada Slunja
Predstavnici zainteresirane javnosti koji su dostavili svoja očitovanja	Nije bilo dostavljenih primjedbi, prijedloga ili mišljenja
Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i prijedloga	-

KLASA: 013-02/22-01/33
URBROJ:2133-04-03-04/02-22-1
DATUM: 16.12.2022.